

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKERDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKERDŐ ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

MÁTRAMINDSZENT, 2016.

AZ ÓVODA ADATAI

Az óvoda hivatalos elnevezése:

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKERDŐ ÓVODA

Az óvoda címe, telefonszáma:

3155 Mátramindszent, Rákóczi út 65.
Telefon, fax: 06 32 366-177
E-mail: kerekerdo55@freemail.hu

Az óvoda fenntartója, címe, telefonszáma:

Mátramindszent Község Önkormányzata
3155 Mátramindszent, Kossuth tér 25.
Telefon: 06 32 366-177

Óvodai csoport száma: 1

A program benyújtója:

.....
Kotroczone Petho Veronika
Óvodavezető

Mátramindszent, 2016.június 24.

MÁTRAMINDSZENTI KEREKERDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Tartalom

1. HELYZETELEMZÉS	5
1.1 Mátramindszent Község jellemzése	5
1.2 Óvodatörténeti áttekintés, a Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda adatai	5
1.3 Az óvoda jellemzői	5
1.4 Pedagógia Programunk jogszabályi alapja	6
2. A PROGRAM PEDAGÓGIAI – PSZICHOLÓGIAI KONCEPCIÓJA	7
2.1 Programunk célja	7
2.2 Az óvodai nevelés célja	7
2.3 Gyermekkép	8
2.4 Óvodakép	8
2.5 Pedagóguskép	9
3. AZ ÓVODA ALAPELVEI, FELADATAI	10
3.1 Az óvodai nevelés alapelvei	10
3.2 Pedagógiai alapvetésünk	10
3.2.1 Az Epochális módszertani program jellemzői	11
3.3 Az óvodai nevelés általános feladatai	12
3.3.1 Az egészséges életmód kialakítása	12
3.3.2 Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés	13
3.3.3 Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	15
3.4 Az óvodai nevelés speciális feladatai	17
3.4.1 Egészségfejlesztési program	17
3.4.2 Nemzetiségi óvodai nevelés	20
3.4.3 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált fejlesztése	21
3.4.4 Logopédiai ellátás	22
3.4.5 Fejlesztő, differenciáló pedagógia	23
3.4.6 Gyógytestnevelés	23
3.5 Gyermekvédelemmel összefüggő tevékenységek	24
Gyermekvédelmi feladatok	24
3.5.1 A gyermekvédelmi felelős feladatai	24
4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE, TEVÉKENYSÉGI FORMÁI	28
4.1 Személyi feltételek	28

MÁTRAMINDSZENTI KEREKERDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

4.2 Tárgyi feltételek	28
4.3 Az óvodai élet megszervezése	29
4.4 Az óvodai élet tevékenység formái	30
4.4.1 A játék.....	30
4.4.2 Verselés, mesélés	31
4.4.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	33
4.4.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	35
4.4.5 Mozgás.....	37
4.4.6A külső világ tevékeny megismerése	38
4.4.6.1Környezet megismerése, környezet tudatos magatartás megalapozása, illem	39
4.4.6.2 Matematika jellegű tapasztalatszerzés	40
4.4.7 Munka jellegű tevékenységek.....	41
4.5 A fejlődés általános jellemzői óvodáskor végére	43
5.AZ ÓVODA HAGYOMÁNYRENDSZERE	45
5.1 Az óvodai élet hagyományos ünnepei	45
5.2 Sajátos hagyományok	47
6.AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	47
6.1 Óvodánk belső kapcsolatrendszere	47
6.2 Óvoda – család	48
6.3 Külső kapcsolatok	48
6.2.1 Az óvoda - iskola kapcsolata.....	49
6.2.2 Az óvoda és a fenntartó kapcsolata	49
6.2.3 Az óvoda és a Mátramindszent Roma Nemzetiségi Önkormányzat kapcsolata	50
6.3 Az óvoda további kapcsolatai	50
7.HELYI ÓVODAI NEVELÉI PROGRAMUNK ÉRTÉKELÉSE	50
7.1 Óvodánk írásos dokumentumai	50
7.2 Az óvodás gyermekek személyiségfejlődésének nyomon követése	51
7.2.1 A gyermek fejlődésének nyomon követésére alkalmazandó módszerek, eljárások	51
7.2.2 Mérésees módszerek az óvodában.....	51
7.3 A Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda ellenőrzési, értékelési rendszere:	53
8.ÉRVÉNYESSEGI RENDELKEZÉSEK	54
Legitimációs záradék:	55

1. HELYZETELEMZÉS

1.1 Mátramindszent Község jellemzése

Mátramindszent a Mátra hegység Északi lábánál, erdős - bokros területen, gyönyörű természeti környezetben fekszik. A gyönyörű környezet és a jó levegő lehetőséget ad a sétákra, kirándulásokra.

A község lélekszáma: 800 fő körüli

A munkaképes lakosság többsége munkanélküli, akiknek a fő anyagi forrást a különböző jogcímen felvett segélyek jelentik. Nehéz körülmények között élnek, így az óvodába bekerülő gyermekek nagy része hátrányos-, illetve halmozottan hátrányos helyzetű.

1.2 Óvodatörténeti áttekintés, a Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda adatai

A Mátramindszenti óvoda 1973 decemberében nyitotta meg kapuit akkor 1 csoporttal. Előtte az idénymunkák miatt nyári óvodaként működött.

Hosszú ideig 1 csoportos óvoda volt, majd a szülők fokozatos munkába állásával megnőtt az igény az óvodai ellátásra. Az akkori fenntartó úgy döntött, hogy az épület átalakításával, bővítésével 2 csoportos óvodát működtet tovább. Ennek időszaka 1978-1983. Ekkor 63 gyermek kapott elhelyezést.

Évekig működött 2 csoportos óvodaként, majd a bányák bezárásával, az ipar szerkezetének megváltozása miatt sokan munkanélkülivé váltak, egyre kevesebb gyermek született. Csökkent a gyermeklétszám, amely 1 csoport megszűnéséhez vezetett.

1.3 Az óvoda jellemzői

Óvodánk a Mátra lábainál, gyönyörű falusi környezetben helyezkedik el. Az épületet nagy, parkosított udvar övez. Az udvar sokféle, a szabad levegőn eltöltendő tevékenységre ad lehetőséget.

MÁTRAMINDSZENTI KEREKERDŐ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az intézmény működésének tárgyi feltételei megfelelőek. Csoportszobánk különböző pályázati forrásokból megújult: lecserélődött a csoportszoba bútorzata; kicseréltük a játszószőnyegeket; függönytartókat, új függönyöket vásároltunk, így varázsoltuk gyermekbaráttá, esztétikussá.

Pályázati forrásokból bővítettük játékállományunkat, változatos tevékenységekhez különböző fejlesztő játékokat vásároltunk.

A Pedagógiai Programunk kialakítása során figyelembe vettük a hozzánk járó gyermekek családi hátterének jellemzőit, a szülők elvárásait az óvodai neveléssel szemben.

Az óvodánkba kerülő gyermekeink családi és szociokulturális háttere eltérő képet mutat. Sok a nehéz helyzetbe került a család, sőt vannak olyan családok, ahol a fő jövedelemforrást a különböző címeken igénybe vehető segélyek jelentik. Ezen tények figyelembe vételével készítettük el a Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda pedagógiai programját, hiszen a családnak meghatározó szerepe van a gyermeknevelésben.

Mi, az óvodánkban dolgozó óvodapedagógusok fontosnak tartjuk a gyermeki személyiség megismerését, egyéni értékeik -, képességeik felismerését, egyéni képességfejlesztésüket és a boldog, kiegyensúlyozott gyermekkor megteremtését együttműködve a szülőkkel.

A mai rohanó világunkban törekszünk a szeretetteljes, biztonságot, egyéni fejlődést figyelembe vevő pedagógiai elvek megtartására, melyben a gyermekek érdekeit tartjuk szem előtt.

Óvodapedagógiai munkánkat szakképzett, gyermekszerető dajka segíti, aki velünk együttműködve, egységes nevelési elvek alapján vesz részt a gyermekek nevelésében.

Ennek érdekében kutatjuk az új módszereket, hiszünk a gyermeki személyiségben és pedagógiai elképzeléseinkben, mert a mai kor gyermekeinek megértő, szeretni tudó, türelmes, elfogadó, alkotó óvodapedagógusra van szüksége; aki tud élni a szakmai szabadsággal.

1.4 Pedagógia Programunk jogszabályi alapja

- 2011. évi CXCV törvény a köznevelésről
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (módosítása)
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési – oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKERDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés Országos Alapprogramjáról
- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

2. A PROGRAM PEDAGÓGIAI – PSZICHOLÓGIAI KONCEPCIÓJA

2.1 Programunk célja

- Egyéni képességfejlesztés, mindig az adott gyermek aktuális fejlettségéből kiindulva, természetes környezetben, öntevékeny részvétellel szerzett tapasztalatokra építve.
- Szeretetteljes, a gyerekek érdekeit, egyéni igényeit szem előtt tartó óvodai nevelés
- Sikerorientált, szívesen kommunikáló, a környezetben jól eligazodó, problémájukra - aktívan közreműködve- saját megoldást találó, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező gyerekek nevelése.

2.2 Az óvodai nevelés célja

Óvodai nevelésünk célja: a 3-6-8 éves óvodás gyermekek harmonikus, egyénre szabott, sokoldalú, egészsége fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése az életkori jellemzők és az eltérő egyéni fejlődési ütem figyelembe vételével.

Célunk: a boldog, derűs gyermekkor biztosítása.

Arra törekszünk, hogy boldog, kiegyensúlyozott, a világ dolgai iránt nyitott, önállóan kezdeményező, hagyományait tisztelő kisgyermekeket neveljünk.

Nevelési céljaink között egyre nagyobb hangsúlyt kap a kompetenciák kialakítása:

- ❖ az ismeretek teljesítményképes tudássá történő emelése,
- ❖ az alkalmazási, felhasználási képességek fejlesztése.

Legfőbb nevelési célunk, hogy óvodáskor végére, iskolára alkalmas gyermekeket bízunk a szülőkre.

2.3 Gyermekkép

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, elfogadó, befogadó. Ennek értelmében a gyermeki személyiség, **az egyén** kibontakoztatására törekszik, minden gyermek számára biztosítva a szeretetteljes, magas színvonalú nevelést, a meglévő hátrányai csökkentését. **Nincs helye az előítéleteknek, a megkülönböztetéseknek.**

Nevelő munkánk során fontosnak tartjuk **a gyermeki személyiség tiszteletben tartását, jogainak érvényesülését.** Minden gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi, biológiai, szociális lény, fejlődő személyiség. **Epochális programmal való nevelésünk szeretetteljes, gyermekközpontú, egyenlő esélyt biztosít minden gyermek számára személyiségük kibontakoztatásához.**

Törekszünk arra, hogy

- belsőleg motivált,
- szívesen kommunikáló, jó kapcsolatteremtő,
- problémájukra önállóan megoldást kereső,
- önmagával szemben igényes,
- egészséges, jó mozgású, ápolat,
- illemtudó,
- segítőkész,
- a világ dolgai iránt nyitott, érdeklődő,
- vidám, kiegyensúlyozott,
- tevékenységeit a tudásvágy által vezérelt
- társas kapcsolatot igénylő, a különbözőségekkel természetes módon együtt élni tudó, speciális nevelési igényű társaikat befogadó,
- hazaszerető, népi kultúráját, hagyományait ismerő,
- környezetét óvó, védő gyermekek nevelkedjenek az óvodában.

2.4 Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője.

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKERDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Óvodai nevelésünk alapelve, hogy a gyermeki személyiséget szeretet, tisztelet, megértés, megbecsülés, elfogadás és bizalom övezi. A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek, készségeinek kibontakozását.

Óvodánkban az **Epochális pedagógiai programmal** biztosítjuk az óvodáskorú gyermek harmonikus fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, a családi nevelés elsődlegességét figyelembe véve, tiszteletben tartva.

Gyermekeinket:

- érzelmi biztonságban,
- gyermekbarát, szeretetteljes, megértő környezetben,
- az eredményes óvoda-iskola átmenet feltételeit kialakítva (pszichológiai, képességbeli, szociális, hátránycsökkentő),
- környezettudatos magatartás kialakításával,
- hazaszeretetre, nemzeti kultúránk, hagyományaink megismerésére,
- nevelési munkánkat biztosító korszerű tárgyi feltételekkel **neveljük**.

Programunk lehetővé teszi a „**Nyitott óvoda**” működését, ezáltal erősítve az óvoda – család, valamint az óvoda - partnereink kapcsolatát. Minden ünnepélyünket nyitottá tesszük, így fokozva a gyermekek érzelmi biztonságát, érzelmei elmélyítését.

Nyílt napokat is szervezünk, ahol a szülők betekintést nyerhetnek az óvodai életbe (napirend, tevékenységek, szabad játék stb...). Ezen kívül kirándulásokat, játszóházakat, Családi napokat, Jótékonyági bálakat szervezünk, részt veszünk a falusi rendezvényeken.

2.5 Pedagóguskép

A gyermekek fejlődési szükségleteihez igazítjuk az óvodai nevelési programot és segítünk nekik eljutni olyan messzire az óvodás évek alatt, amennyire csak tudnak. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszik.

Hitvallásunk szerint az óvodapedagógus:

- Biztosítja minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKERDŐ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.
- A gyermekek érdekeit, jogait mindenekfelett érvényre juttatja.
- Gyermekszerető, harmonikus, segítőkész és képes minden, neveléssel kapcsolatos új befogadásra, az óvodai arculat fejlesztésére.
- Szakmailag jól felkészült, pedagógiai optimizmussal, hivatástudattal, humanizmussal rendelkező.
- Személyiségének pozitív vonásai által mintát, modellt jelent gyermek, szülő számára egyaránt.
- Közösen tud alkotni a gyermekekkel.
- Tiszteli a szülőket, velük szemben tapintatos, toleráns, és elfogadó.
- Megnyilvánulásaival az oldott, jó munkahelyi légkör támogatója.
- Aktivitásával, előrevivő gondolkodásával, az intézmény érdekeit, jó hírét képviselve erősíti a közösséget.

3. AZ ÓVODA ALAPELVEI, FELADATAI

3.1 Az óvodai nevelés alapelvei

- Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség és a gyermeki jogok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul.
- A gyermeki fejlődő személyiséget különleges védelem illeti meg; melyet szeretet, elfogadás, tisztelet, megértés, megbecsülés, bizalom övez.
- Az óvodai nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatását, személyiségének egyéni ütemű fejlődését.
- **Az óvodai nevelés gondoskodik:**
 - a szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
 - az érzelmi biztonságot nyújtó környezetről,
 - az életkornak és fejlettségnek megfelelő sokszínű tevékenyegről,
 - az életkornak megfelelő műveltség tartalmak közvetítéséről,
 - a gyermeki fejlődéshez szükséges személyi és tárgyi feltételekről.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek számára biztosítjuk a kisebbségi kultúra ápolását, megőrzését, átörökítését.

3.2 Pedagógiai alapvetésünk

- Az óvodás korú gyermek létformája a játék. A játék a gyermek legelemibb pszichikus szüksége. Annak érdekében, hogy ezt a szükségletét kielégítse, meg kell hagyni a játék

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKERDŐ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

semmivel nem helyettesíthető funkcióját. A játékon keresztül szerzi ismereteit, tanul, jut sikerélményekhez.

- Az óvodában komplex nevelés folyik. Nevelési cél: a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébren tartása, a kompetencia érzés kialakítása.
- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapja a számára megfelelő nevelést, gondoskodást. Ehhez meg kell teremtenünk a szükséges feltételeket. Hiszen a valódi tudás az, amit a gyermek maga sajátít el a cselekvésen keresztül és amit képes alkalmazni. Ezért nagyon fontos, hogy szerezzen minél több tapasztalatot, élményeket élhessen át. A játékba ágyazott önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

3.2.1 Az Epochális módszertani program jellemzői

Az epocha: görög szó, jelentése „korszakos”

- Az epochális programban az óvónők ciklusmegosztásban dolgoznak. Ez azért indokolt, mert a saját tárgyukban (környezet vagy matematika) folyamatosan követni tudják a gyermekek tapasztalatszerzését, ismereteinek bővülését, képességeinek fejlődését. Követni tudják az egész éves és az évenként egymásra épülő folyamatot. A gyermekek fejlesztése egyaránt az egyéni fejlettségre épül.
- Belső motiváció és nem külső kényszer hatására vesznek részt a gyermekek egy sajátos megismerő folyamatban, kivéve azokat, akik önként nem kapcsolódtak be, és tankötelesek. Számukra esetenként kötelezővé válhat a részvétel, hisz nem maradhatnak ki rendszeresen a szervezett tapasztalatszerzésből.
- Egyszerre kevés gyermek vesz részt a szervezett tanulásban (6-8 fő), az óvónő minden gyermek tevékenységét külön-külön figyelemmel kíséri, kiküszöböli a sikertelenséget, kudarcot, növelve a gyermek önbizalmát, mely fokozza aktivitását, teljesítményét.
- Segítséggel vagy önkorigálással javíttatja a hibát, rávezet a sikeres megoldásra, az iskolába menőket fokozottan önellenőrzésre buzdítja.
- Fontos, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a megismeréshez, ezen belül a tanuláshoz, azaz szeressenek, akarjanak tanulni. A kudarc, sikertelenség azt a kíváncsiságot, érdeklődést oltja ki a gyermekből, ami az óvodáskor szembetűnő jellemzője. Ezért a tanulásban a gátló kudarcok kiküszöbölésére kell törekedni, mert a siker öröme motiválja a gyermeket az újabb megismerő, tapasztalatszerző tevékenységre.
- Az óvónő tudja pontosan, hogy az adott gyermeknek milyen szintű feladatot adhat ahhoz, hogy sikerélményhez jusson, vagyis képességei fejlődjenek. Az óvónő mindig meggyőződik arról, hogy a gyermek érti-e a neki adott feladatot, megoldásra ösztönöz, kitartásra, újabb próbálkozásra buzdít, értékelésével erősíti a gyermekekben a reális önbizalmat, ami fokozza biztonságérzetüket, emocionális stabilitást eredményez.

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKERDŐ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Az epochális tanulási folyamatban megsokasodott a beszédhelyzetek száma, fokozódik a gyermekek beszédkedve, mert van idő és lehetőség mindenkit meghallgatni. Ilyen légkörben a bátortalanok, a régebben mindig hallgatók is megszólalnak. Az óvónő úgy irányítja a beszélgetést – kiemelt módszernek tekintendő – hogy a gyermekek kérdezhessenek, mert számunkra kérdéseikkel jelzik, hogy érdeklődésük adott esetben mire irányul.
- Az epochális rendszerben egy héten át akár négyszer is részt vehetnek a tanulási tevékenységben, folyamatos gyakorlásra van lehetőség. Ilyenkor az óvónő figyel arra, hogy az előző napok eredményeire építve további fejlesztő tevékenységgel lássa el a gyermeket. A tanulásban résztvevő gyermeket ismerve az óvónő kiválasztja számára azt a feldolgozandó, alkalmazandó műveltség tartalmat magában hordozó játékot, mely szerinte megfelel a gyermek tudásának, képességeinek. Az óvónő a gyermek tudásából következtet a részképességek fejlettségi szintjére. Bizonytalanság esetén megerősíti a tapasztalati tevékenységben szerzett tudást, hogy az alkalmazóképes legyen.

3.3 Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermekek testi – lelki szükségleteinek kielégítése, amely elvezet a személyiség komplex, minden képességet érintő fejlődéséhez.

3.3.1 Az egészséges életmód kialakítása

Célunk: a gyermek személyes belső környezetének, testi, lelki, szociális egészségének gondozása, környezettudatos magatartás megalapozásával az egészség védelme, fejlesztése.

Az óvodai nevelésnek mércéje a gyermek gondozottsága a stabil egészségügyi szokásrendszer, az egészséges életmód iránti igény kialakítása, környezettudatos magatartás megalapozása.

- A gondozás a gyermekek öntevékeny közreműködése a saját szükségleteivel kapcsolatos munkák elvégzésében, az óvónő mindenre kiterjedő gondoskodó, óvó szeretete.
- Az óvónő gondozó funkciója fontos, hisz a gyermekek testi szükségleteinek kielégítése alapvető feltétele a jó közérzetnek.
- A gyermekeket megismertetjük az egészségvédelem, öltözködés, testápolás, fogmosás, étkezés szabályaival, szokásaival.
- **Elősegítjük testi fejlődésüket,** biztosítjuk az egészséges és biztonságos környezetet, a változatos mozgást, folyamatos levegőzést, az egészséges

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKRDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

táplálkozást, az igény szerinti alvást, pihenést, az óvónő körbeölelő segítségét, a simogató, meleg, anyai féltő szeretetét.

- Gondoskodásunk, igényességünk a gyermekek külső megjelenése iránt, egyben mércéje is munkánknak és minta a gyermekek számára, mellyel könnyen azonosulnak.
- A **folyamatos napirend** segíti az egyéni készség és képességfejlesztés, az egy gyermekekre figyelés lehetősége, *a kiemelt figyelmet igénylő*, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek gondozásában is. A gyermekek óvodai életét úgy szervezzük meg, hogy abban mindig jól, biztonságosan érezzék magukat.
- Olyan feltételeket kell teremtenünk, hogy a gyermekekben kialakuljon az igény az esztétikus, tiszta, rendezett külső és környezet iránt.
- A gyermekek edzettségének *elősegítése* és testi képességük fejlesztése érdekében heti két alkalommal kötelező testnevelés foglalkozást és 3 mindennapi testnevelést tartunk. Időjárástól függően tornateremben, vagy udvaron biztosítjuk a levegőzést, a mozgásos és versenyjátékokat a gyermekek mozgásigényének kielégítésére. Ellátjuk a mindennapi óvodai életben, illetve a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, fejlődésének segítségét.

Amennyiben szükséges, a gyermekek prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatainak ellátásában megfelelő, segítő szakembereket vonunk be.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Óvodáskor végére a gyermek precízen végrehajtja a tisztálkodási teendőket, ápolószereit tisztán tartja. Az alapvető higiéniai szabályokat ismeri, felszólítás nélkül elvégzi a teendőket. Önállóan öltözködik, igénye a jól ápoltság, amire folyamatosan törekszik. A kulturált étkezés szabályait szokásként alkalmazza. Vigyáz a tisztaságra.

Törekszik betartani az egészséges életmód, testápolás, étkezés, öltözködés, betegségmegelőzés, egészségmegőrzés szokásrendszerét (egészséges életvitel igényeinek alakítása).

A gyermekek átélik a mozgás örömeit, kialakul bennük a tudatosan irányított mozgás utáni vágy, a mozgásigény (közös mozgásos játékok: fogócska, labdajátékok, versenyjátékok).

3.3.2 Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző tulajdonsága az érzelmi vezéreltség, amely főleg a magatartásában nyilvánul meg.

Az óvodai nevelés csak szeretetteljes, meleg légkörben lehetséges. A gyermeket állandó értékrendnek kell körülvennie. Az óvoda dolgozóinak, alkalmazottainak szerető, védő, óvó

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKRDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

gondoskodása, az óvónői szeretet, a mosolygó, biztató tekintet, a védettség adja meg a gyermek számára az érzelmi biztonságot, mely kiegyensúlyozott fejlődésének feltétele.

Pozitív érzelmi viszony kialakulása a következő kapcsolatokban:

- ✚ óvodapedagógus – gyermek,
- ✚ gyermek – dajka,
- ✚ gyermek – gyermek.

A szeretet megnyilvánulásai:

- törődés, figyelem, gondoskodás, elfogadás, tolerancia, empátia,
- a gyermek tisztelete, személyiségjogainak garantálása,
- engedni egyéniségét kibontakozni, kiemelt figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségekhez tartozó gyermekek esetében.
- megérteni, mit érez, mit gondol, mit szeretne a gyermek.

A fejlődéshez biztosítani kell:

- én tudatának és szociális érzékenységének (***közösségi nevelés***) együttes fejlődését,
- utánzással – felnőtt, vagy nagyobb társ – természetes élethelyzetekben megtanulják az együttélés, együttműködés szabályait. Gyakorolják a toleráns viselkedést, tiszteljék egymást, fejlődjék empátia képességük, természetességgel fogadják el a különbözőséget,
- a gyermek alakuló kapcsolatait felnőttel és társaival pozitív érzelmi töltés jellemezze, *nevelje az óvoda annak elfogadására és megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól,*
- sokszínű tevékenységben alkalmazkodjanak egymáshoz, fejlődjön ki önkifejező képességük, a közösségben alakuljon ki az önérvényesítés és alkalmazkodás helyes aránya,
- az óvodai élet során megismertetjük a gyermekekkel a szokás és normarendszert, mely segíti erkölcsi tulajdonságaik fejlődését, a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeknél saját nemzeti szokásaik megismertetése, ápolása.
- gazdag, interaktív viszonyban konfliktusok is keletkezhetnek, melyek megtanítják a gyermekekkel a feszültségek, ellentétek, különböző igények kulturált megoldását, levezetését. Arra neveljük őket, hogy problémáikat igyekezzenek saját maguk megoldani,
- A szülőföldhöz való kötődés, ***a hazaszeretet érzelmi*** megalapozása szűkebb és tágabb környezetünk megismertetésével történik.

A gyermekek megismerésének az életkori sajátosságok tanulmányozása fontos feltétele – érési jelzésnek tekinthetők – ahhoz azonban, hogy magát az egyént megismerjük, az egyes gyermeket kell jól megfigyelni, mert az életkorra jellemző fejlettségtől jelentős egyéni eltérések lehetnek.

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKRDŐ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása, valamint a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása érdekében kapcsolatot építünk ki a védőnőkkel.

A gyerekek minél kevesebb óvodai hiányzása érdekében szülői értekezleteken, egyéni beszélgetések alkalmával alkalmazzuk a meggyőzés pedagógiai módszerét.

Az óvoda nyitvatartási idejével növeljük a szülők munkavállalási esélyeit.

A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek fejlődését speciális végzettségű szakemberek segítik a felzárkóztatásban.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Kialakul a reális énképe. Erkölcsi ítélőképessége (együttérzés, segítőkészség), akarat tulajdonságai (önfegyelem, önállóság, önzetlenség) egyensúlyban van önérvényesítő törekvéseivel.

Képes:

- a különbözőségek elfogadására,
- érzelmei kulturált kifejezésére,
- konfliktusait kezelni,
- hazaszeretetet.

3.3.3 Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi, értelmi nevelés célja: az anyanyelv ismeretére, szeretetére nevelés; a kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztése.

A képességek fejlettsége az óvodáskorban elsősorban tevékenységben érhető tetten, és fejlesztése is a megtervezhető tevékenységekben hatékony (élethelyzetben való gyakorlat). A pedagógiai folyamatban a fejlesztő feladatokat a fokozatok figyelembevételével differenciáltan célszerű megtervezni, majd a gyermek tényleges fejlődési üteméhez, érdeklődéséhez, kíváncsiságához kell igazítani.

Óvodánkban a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve biztosítjuk a változatos tevékenységeket. A felfedezés, a megtapasztalás élménye teszi nyitottá, érdeklődővé, probléma érzékennyé a gyermeket.

Feladatunk valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása.

A beszéd fontos eleme a tanulásnak. A valóságos kommunikációs helyzetek – beszélgetés, kérdezés, spontán közlés – elősegítik a gondolkodás fejlődését, a tanulás eredményességét.

A beszélőkedv ösztönzése, megőrzése mellett alapvető feladat beszédhelyzetek teremtése a gyermek számára. A beszélőkedv, a beszédhelyzet, a beszédlehetőség, a családi környezet,

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKERDŐ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

a beszélő környezet és az óvodai modell együttesen hatnak a gyermek beszédfejlődésére. Az óvodában fokozzák a beszédaktivitást a bővülő társas kapcsolatok, a változatos kommunikációs helyzetek.

A beszédfejlesztés az egész óvodai nevelést átfogó feladat. Az óvónő ismerje a gyermek beszédállapotát, melyet az alábbi szempontok szerint figyelhet meg:

- 1.) Beszédhallás: a beszédészlelés és a beszédmegértés alapja a tökéletes hallás.
- 2.) Beszédértés: két részből áll: a beszédészlelés és beszédmegértés.
- 3.) Hangok vizsgálata: a szó elején, közepén és végén.
- 4.) Mondatszerkesztés (szabályos, nyelvtanilag helyes mondatok)
- 5.) Összefüggő beszéd (mese, történet önálló elmondása)

A beszédfejlődés optimális színtere a **játék**, mert a közös játék oldott légköre a gyermekekben feloldja a beszédgátlást, ezáltal élénk kommunikatív kapcsolatba kerülnek egymással és a felnőttel. A jókedvű játéksituációkban újabb és újabb szavakkal, kifejezésekkel gazdagodik a gyermekek szókincse, fokozódik beszédkedvük, javul beszédértésük.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekek kérdéseire mindig válaszoljon,
- tegyen fel ő is kérdéseket,
- segítse tapintatosan a beszédhibás gyermekek fejlődését (javítgatás nélkül),
- fordítson figyelmet a gátlásos, szociálisan hátrányos helyzetű gyermekekre, empátiával törekedjen a szóbeli aktivizálásra,
- alkalmazza a nyelvi játékokat.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- képesek verbális kapcsolatot kialakítani,
- szívesen, összefüggően beszélnek, beszélgetnek,
- beszédük tiszta, a magyar nyelv szabályainak megfelelő,
- használják a tapasztalatok során szerzett, megismert szavakat,
- szókincse gazdag, használ jelzőket, határozókat
- ismerik és használják a verbális és nem verbális kommunikáció szabályait
- kommunikációját a figyelés, a kivárás, az udvariasság jellemzi,
- a nyelvi eszközök használatában kreatív,
- ismerik és alkalmazzák a társadalmi normáknak megfelelő elemi illemszabályokat: köszönés, kérés, megszólítás, tudakozás, bemutatkozás, megköszönés.

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKERDŐ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A kommunikációhoz szorosan kapcsolódik az **illem**. A gyermekeknek, hogy az élet produkálta helyzetekben mindig gyorsan és megfelelően tudjanak eligazodni, megtanítjuk a helyes viselkedés és együttélés elemi szabályait:

- a köszönés-
- a bemutatkozás-,
- megszólítás, tudakozás, kérés -,
- étkezés, vendégfogadás, vásárlás -,
- a jó megjelenés -,
- óvodán kívüli viselkedés, öltözködés **illemszabályait**.

3.4 Az óvodai nevelés speciális feladatai

3.4.1 Egészségfejlesztési program

Az egészségfejlesztési program megvalósításával célunk, hogy minden gyermek részesüljön az egészségi állapotát, testi – lelki jóllétét, egyéni szükségleteit hatékonyan fejlesztő, az óvodánk mindennapjaiban működő egészségfejlesztő tevékenységben.

Az egészségfejlesztés olyan folyamat, melynek eredményeképpen az óvodapedagógiai tevékenységet, a helyi pedagógiai programot, SZMSZ-t, a gyermekek és szüleik óvodai részvételét úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának javulását segítse.

Rendszeres kirándulásokat, sétákat, sporttevékenységeket szervezünk, melynek során változatos, örömteli, játékos, mozgásos tevékenységekben vehetnek részt.

Az egészségfejlesztési programunk részleteit a **Terepgyakorlat terv** tartalmazza:

- ✓ a program helyszínét, időpontját,
- ✓ a megvalósítani kívánt tevékenységet, annak módszerét
- ✓ az eszközigényt.

A tervezett tevékenységek megvalósulásáról feljegyzést készítünk.

Az egészség- és környezeti nevelés nagy jelentőséggel bír a kisgyermek a személyiségfejlesztésben. A mindennapos óvodai nevelés folyamán kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az egészséges életmód kialakítására, illetve megőrzésére, továbbá a környezettudatos gyermeki magatartás és szemléletmód formálására. Az egészség testi, lelki, társkapcsolati jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, azaz: annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat.

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKRDŐ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Ennek érdekében az egészség- és környezeti nevelés teljes körű hatékonyságára törekszünk, mely áthatja az óvodai élet egészét:

- Az egészségfejlesztés és a környezeti nevelés kialakításában valamennyi pedagógusnak és a pedagógia munkát segítő dolgozónak kiemelt a felelőssége és a kötelessége.
- A tevékenységek megtervezésében, megvalósításában és értékelésében aktívan szerepet vállalnak a szülők, a civil szervezetek, valamint az óvoda társadalmi környezetéhez tartozó szervezetek, intézmények.
- Prioritást élvez az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés az egészségmegőrzés szokásainak alakítása és a környezettudatos magatartás belső igénnyé fejlesztése.
- Az egészségnevelési és környezeti nevelés tevékenységei valamennyi gyermek aktív, cselekvő bevonásával valósulnak meg.
- Az egészségfejlesztés és a környezeti nevelés felvilágosítással, a munka – és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával történik.

Az egészségnevelési és környezeti nevelés elvei

- a gyermekeket körülvevő személyi-, tárgyi-, és természeti környezet iránti tiszteletre, szeretetre fogékony gondolkodásmód kialakítása,
- fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás elsegítése,
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés,
- optimista életszemlélet kialakítása,
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés,
- tolerancia és segítő életmód kialakítása.

Az egészségnevelési és környezeti nevelés célja:

Az egészségnevelési és környezeti nevelés célja a gyermekek teljes körű egészségfejlesztésének - **lelki, testi, értelmi, érzelmi és akarat**i tulajdonságaiknak - biztonságban és egészséges környezetben történő alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus környezet kialakítása és védelme,

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKRDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- környezettudatos magatartásformák fejlesztése,
- a helyes napirend és életrend kialakítására nevelés,
- alapvető higiéniai normák megismertetése és betartására szoktatás,
- komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére nevelés,
- ökológiailag fenntartható, egészséges élő, és élettelen környezet kialakításának fejlesztése,
- a gyermekek megismertetése a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének lehetőségeivel, a kapcsolatteremtő és a drámajáték eszközeivel,
- az anyag- és energiatakarékos óvodaüzemeltetés és a pedagógusok példamutatása,
- szelektív hulladékgyűjtésbe a gyermekek folyamatos, tevékeny és következetes bekapcsolása.

Az egészségnevelés és környezeti nevelés tartalma:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése,
- a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának, megelőzése /drog,-alkohol,-dohányzás prevenció/,
- bántalmazás megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- személyi higiéné,
- és a környezettudatos magatartás és viselkedés szokás és normarendszerének kialakítására terjednek ki.

Az egészségnevelési tevékenységünk megtervezése:

- céljaiban konkrét, reális,
- az életkori sajátosságokat figyelembe veszi,
- a nevelőtestület és a segítő kapcsolatok szakemberei által elfogadott, megvalósítási lépéseiben figyelembe veszi az adott lehetőségeket
- a szükséges forrásokat meghatározza,
- valamint kijelöli a határidőket és megnevezi a felelősöket.

Módszerek, eszközök, az egészségnevelési és környezeti tevékenységek megvalósításához

- környezetvédelmi tevékenység
- szűrővizsgálatok
- kirándulások, szabadidős programok, kísérletek
- mérések
- egészségvédelmi, környezetvédelmi programok bemutatása
- dohányzás megelőző ismeretterjesztő napok tartása
- szelektív hulladék gyűjtése a szülők bevonásával
- higiénés eszközök bemutatása
- közös programok az óvodai partnerek bevonásával
- kirándulások szervezése, melyet a Terepgyakorlat terv tartalmazza
- szülői fórumok egészségfejlesztő, népegészségügyi szakember, mentálhigiénikus bevonásával

A teljesült feladatok értékelése

- A PDCA logika/ tervezés, cselekvés, ellenőrzés, beavatkozás/ adaptálása az óvodai egészségfejlesztési és környezeti nevelési feladatok értékelésére. Cél a jól bevált eszközök, módszerek, programok fenntartása, a kevésbé beváltak javítása, esetleg elhagyása, illetve az igények figyelembevételével újabbak beépítése, indítása.
- Az újabb célok meghatározása.

Az egészségfejlesztési és környezeti nevelési feladatokat a nevelőtestület készíti elő és az óvodavezető beépíti az éves munkatervbe.

3.4.2 Nemzetiségi óvodai nevelés

Az óvodánkba járó gyermekek jelentős része, csaknem fele a roma nemzetiséghez tartozik. Az ő nevelésük **integráltan** történik.

Célja és feladata:

- A nemzetiségi óvodai nevelés a roma kulturális hagyományok, értékek megismerését, elsajátítását, fejlesztését szolgálja az óvodáskorú gyermekek életkorát és egyéni fejlettségét alapul véve,
- segítse az identitástudat kialakulását.

MÁTRAMINDSZENTI KEREKERDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Óvodai megszervezése:

- a nemzetiségi óvodai nevelés a gyermek óvodába lépésétől egészen az iskola megkezdéséig tart,
- óvodai nevelőmunkánkat kiegészítjük a családdal, a Mátramindszent Roma Nemzetiségi Önkormányzat tagjaival való együttműködésünkkel, támogatásukkal,
- a nemzetiségi neveléshez a roma nemzetiségi kultúra ápolását segítő eszközöket biztosítunk.

A nemzetiségi óvodai nevelés formája: roma kulturális nevelés magyar nyelven

- Az óvoda nevelési programja tartalmazza a roma kultúra, hagyományok értékeit.
- A tevékenységi formákban szerepeltetni kell a roma játékokat, meséket, verseket, dalokat. A vizuális tevékenységekben a sajátos szín- és formavilágnak is meg kell jelennie. A mozgásos tevékenységekben kapjon helyet a roma táncművelés megismertetése.

3.4.3 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált fejlesztése

A kiemelt figyelmet igénylők esetén a legfontosabb az óvoda együttműködő szerepe a speciális szakemberekkel. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakember segítségével történik.

Célja és feladata:

- **Minden gyermek számára** olyan tanulási kínálatot biztosítani, amely a lehető legnagyobb mértékben illeszkedik a gyermek egyéni állapotához, individuális igényeihez, képességeihez, hozzáférhetővé tenni számukra a többségi nevelési-oktatási rendszer kínálatát.
- Ennek megfelelően kiemelt feladatunk az esélyteremtő, együttnevelő pedagógiai környezet megteremtése, melyben hangsúlyozott fontosságú a speciális fejlesztés és együttnevelés gyakorlatának általánossá tétele.
- A gyermek harmonikus személyiségfejlődését, másságot elfogadó környezet kialakítása.

Különös figyelmet fordítunk:

- a fejlesztés rövidtávú céljaira, melyeket minden esetben a gyógypedagógiai-, orvosi-, pszichológiai- komplex vizsgálatok javaslataira építjük,
- a speciális segédeszközök használatára, elfogadtatására, azok rendeltetésszerű használatára és megőrzésére.

A gyermekek egyéni fejlesztésének dokumentumai:

- „Egyéni haladási napló”

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKRDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- „Egyéni foglalkoztatás terve”

3.4.4 Logopédiai ellátás

A logopédiai ellátást óvodánkban utazó logopédus látja el. Manapság egyre több a beszédhibával, nyelvi-, kommunikációs zavarral küzdő gyermek. Az ő fejlesztésüket szolgálja ez az ellátás.

A logopédiai ellátás általános feladatai:

- beszédhibák feltárása,
- beszédindítás,
- beszédhibák korrekciója,
- nyelvi- kommunikáció zavarok leküzdése,
- dyslexia, dysgráfia megelőzése, korrekciója

Kiemelt feladatok:

- hallási figyelem fejlesztése,
- szókincsbővítés,
- helyes beszédleghzés kialakítása,
- verbális emlékezőkészség fejlesztése,
- térbeli tájékozódó képesség fejlesztése,
- ritmusérzék fejlesztése,
- grafomotoros fejlesztés.

A beszédjavítás alapelvei:

- nélkülözhetetlen a beszéd jelen állapotának felmérése,
- a beszédszervek organikus állapotának figyelembevétele,
- a beszédhibás gyermek életkori és pszichikai sajátosságainak elemzése,
- a beszédfejlődés szakaszainak figyelembevétele,
- nagyon fontos a tudatosság és tervszerűség a korrekciós munkában.

A beszédjavító tevékenységek körébe tartoznak:

- dadogás,
- hadarás,
- megkésett beszédfejlődés,
- orrhangzós beszéd,
- dyslexia,
- dysgraphia,
- dysphasia,
- dysphonia,

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKRDŐ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- dysarthia,
- halláscsökkenésből eredő beszédhiba.

A logopédiai ellátás optimálisan biztosított óvodánkban.

3.4.5 Fejlesztő, differenciáló pedagógia

A beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő, szakértői véleménnyel rendelkező gyermekeink megsegítését az óvodapedagógusok feladatának tekintjük.

Egyéni fejlesztési tervet készítünk, melyhez segítséget kérünk a hozzánk járó utazó fejlesztőpedagógustól.

Az egyéni fejlesztések dokumentumai:

- Egyéni haladási napló – fejlesztő pedagógus által vezetett
- Egyéni fejlesztési terv – óvodapedagógusok által vezetett

3.4.6 Gyógytestnevelés

Az óvodánkba járó, rászoruló gyermekek mozgásszervi elváltozásainak megelőzése érdekében, szakorvosa javaslatra gyógypedagógiai ellátásban részesülhetnek.

A gyógytestnevelés célja és feladata:

- az óvodás gyermekek testi deformitások javítása,
- elváltozások megelőzése (prevenció),
- a szerzett, vagy vele született betegségek következtében kialakult egészségi állapot helyreállítása,
- mozgásigény felkeltése, kielégítése,
- testi képesség fejlesztése,
- mozgáskészség fejlesztése.

Speciális feladatai:

- kialakult testi elváltozások korrekciója,
- az egészségi állapot helyreállítása,
- prevenció,
- szülők tájékoztatása a problémáról, megoldási lehetőségekről.

A gyógytestnevelés dokumentumai:

MÁTRAMINDSZENTI KEREKERDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- könnyített és gyógytestnevelési napló,
- gyógytestnevelési orvosi nyilvántartó lap.

3.5 Gyermekvédelemmel összefüggő tevékenységek

Gyermekvédelmi feladatok

A Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda közreműködik a gyermekek halmozottan hátrányos helyzetének, valamint veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködünk a családgondozóval és a Kistérségi Szociális Központtal.

Az együttműködés megszervezéséért az óvoda vezetője felelős.

Az óvodavezető felelős a gyermekvédelmi feladatok ellátásáért, megszervezéséért, a gyermekvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekért.

A szülőket a nevelési év kezdetekor szóban és írásban tájékoztatja a gyermekvédelmi felelős személyéről, elérhetőségéről.

3.5.1 A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Tájékoztatja a szülőket, hogy az óvodán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel problémáikkal.
- A pedagógusok jelzése alapján megismert veszélyeztetett gyermekeknél - a veszélyeztető okok feltárása érdekében - családlátogatás keretében megismeri az otthoni környezetet.
- Gyermekbántalmazás, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot.
- A gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken.
- Anyagi veszélyeztetés esetén rendszeres, vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.
- A hirdetőtáblákon keresztül tájékoztatja a szülőket a fontosabb gyermekvédelmi intézményekről, címük, telefonszámuk megjelölésével.

Ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel az óvodapedagógusok nem tudják megszüntetni, segítséget kérnek a Kistérségi Szociális Központtól. Az óvoda vezetője a gyermekbántalmazás védelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező megléte esetén értesíti a Gyermekjóléti

MÁTRAMINDSZENTI KEREKERDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Szolgálatot. Az óvodapedagógusok a Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére részt vesznek az eseti megbeszéléseken.

Az óvodavezető a szülők által jól látható helyen közzé teszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó legfontosabb intézmények (pl.: Kistérségi Szociális Központ, Nevelési Tanácsadó stb.) címét, illetve telefonszámát.

A tanévnyitó szülői értekezleten szeptember hónapban az óvodapedagógusok tájékoztatják a szülőket, hogy milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel problémáikkal.

Óvodapedagógusok:

- Folyamatosan figyelemmel kísérik a gyermekek otthoni környezetében, a gyermekek kedélyállapotában beállt változásokat, fejlődési megtorpanásaikat
- Családlátogatás, fogadóóra keretében törekszenek az okok feltárására.
- Fokozottabb segítségadással, törődéssel segítik a gyermek lelki problémáinak feldolgozását.
- Egyéni fejlesztési terv alapján segítik a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődését.
- Egyenlő fejlődési esélyt biztosítanak minden gyermek számára.
- Munkavégzésük során kötelesek a gyermekekre veszélyt jelentő helyzetek megelőzésére, elhárítására.

Dajka:

- Minden gyermek esetében szerető gondoskodással segíti testi, lelki szükségleteik kielégítését - öltözködés, étkezés, alvás, mosdóhasználat stb.
- Tapintattal kezeli a gyermekektől hallott információkat.
- A tudomására jutott gyermekeket veszélyeztető tényezőkről tájékoztatja az óvónőt, gyermekvédelmi felelőst.
- Munkavégzése során köteles a gyermekekre veszélyt jelentő helyzetek megelőzésére, elhárítására.

A gyermekvédelmi munka részére külön éves munkaterv készül. A gyermek- és ifjúságvédelmi munkát intézményünkben az óvodavezető, és a gyermekvédelmi felelős közösen egyeztetve, együttműködve végzik.

Az óvónők kötelességei:

- **Minden óvodapedagógus kötelessége a gyermeknek és a családnak való segítség!**

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKRDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Az óvónő kötelessége a gyermeket balesetvédelmi oktatásban részesíteni minden olyan esetben, amikor ezt az eszközhasználat indokolttá teszi (minden nevelési év kezdetén)
- A helyi nevelési programunkat, az óvoda házirendjét minden nevelési év első szülői értekezletén megismertetni a szülőkkel
- Tájékoztatják a szülőket az óvodai orvosi szűrővizsgálatokról.
- Óvodakezdés előtt családlátogatást végeznek.
- Az óvónők a gyermekek rendszeres óvodalátogatását figyelemmel kíséri.

- a gyermekvédelmi felelősnek intézkednie kell:
 - ha a gyermeket hátrányosan érintő vagy veszélyeztető problémákat észlel
 - Veszélyeztetettség és hátrányos helyzet esetén ha:
 - a gyermekén külsérelmi nyomokat észlel,
 - a gyermek a higiéniai követelményeknek nem felel meg,
 - a gyermek táplálkozásbeli hiányosságokat mutat.

A családdal való kapcsolattartás színterei:

- Beíratás
- Családlátogatások: a szülővel egyeztetett időben az óvónők megismerkednek az óvodába kerülő gyermekekkel
- Fogadóórák: az SZMSZ szabályzata szerint fogadóórát tartunk. Ezen kívül előre egyeztetett időpontban lehetőségük van a szülőknek a problémák megbeszélésére, a gyermek fejlődésének és a mérési eredmények ismertetése
- Szülői értekezletek:
 - Június: Az újonnan érkező gyermekek szüleinek szülői értekezletet tartunk, az aktuális témák megbeszélése.
 - Szeptember: Megválasztjuk a Szülői Közösség vezetőjét, és ismertetjük a helyi nevelési programot.
 - Január: Az iskolába menő gyermekek szüleinek tartunk szülői értekezletet tanítónők részvételével.
 - Április: A szülők által kért témákról tartunk szülői értekezletet.
- Nyílt nap:
 - A szülőknek egész évben lehetőségük nyílik betekinteni az óvoda mindennapjaiba.
 - Az óvodai beiratkozás előtt, az új szülők betekinhetnek a csoportok életébe.
 - A szülők gyermekük csoportjában megfigyelhetik a délelőtti tevékenységeket.
- Nyitott óvoda: a szülők bevonása a tevékenységekbe, szülők részvétele az óvodai életben.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Év elején elkészíti a gyermekvédelmi munkatervet az általános és várható speciális feladatokkal.

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKRDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Év végén értékeli az éves gyermekvédelmi munkát.
- A hátrányos és veszélyeztetett gyermekek „kiszűrése”
- Nyilvántartásba veszi a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekeket.
- Felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat: megismeri a gyermek személyiségét, családi hátterét, környezetét, baráti kapcsolatait, szükség esetén családlátogatást végez.
- Folyamatosan figyelemmel kíséri a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket.
- A szociális hátrányok csökkentése érdekében lehetőséget teremt a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételére (így például ruhák, játékok, könyvek adományozására, kölcsönzésére, egyéb tájékoztatás, segítségnyújtás).
- Kapcsolatot tart, konzultál a Gyermekjóléti Szolgálat kijelölt szakemberével.

Pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére illetve ellensúlyozására.

Megoldási lehetőségek:

- többszöri családlátogatás, nevelési segítség, tanácsadás
- szülők figyelmének felhívása a gyermek fejlődésének sajátosságaira
- fejlesztő óvodai program
- javaslatot tesz rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra
- indokolt esetben természetbeni juttatás kezdeményezése
- védelmet nyújt gyermekbántalmazás ellen

Amennyiben pedagógiai eszközökkel nem sikerült a gyermek veszélyeztetettségét megelőzni, megszüntetni, jelzéssel él a szükséges gyermekjóléti szolgálat felé a közös problémamegoldás érdekében.

Kapcsolattartás színterei:

- Egészségügyi szolgálatok (orvos, védőnő)
- Gyermek- és Ifjúságvédelmi Intézmények, családsegítő intézmények
- Speciális Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság (pszichológus, logopédus)
- Gyermekjóléti Szolgálat

A szülői hirdetőtáblán tájékoztatjuk a szülőket:

- a házirendről, valamint:
- a gyermekvédelmi felelős,
- az orvos, védőnő,
- családgondozó,
- Gyermekjóléti Szolgálat elérhetőségeiről

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE, TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

4.1 Személyi feltételek

Az óvodában a nevelő munka középpontjában a **gyermek** áll. A gyermekek nevelést, egyéni fejlesztését 2 szakképzett, felsőfokú főiskolai végzettséggel rendelkező óvodapedagógus látja el. 1 óvodapedagógus Közoktatási vezető pedagógus szakvizsgával rendelkezik.

Az óvodapedagógusok munkáját 1 fő szakképzett dajka segíti.

Az óvoda teljes nyitvatartási ideje alatt biztosított az óvodapedagógusok jelenléte.

Az óvodapedagógusok a törvényeknek megfelelően teljesítik a Pedagógus továbbképzésre vonatkozó előírásokat. Ezt az Éves beiskolázási tervben és az 5 évre szóló pedagógus Továbbképzési Programban rögzítjük.

4.2 Tárgyi feltételek

A Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda nagyon szép természeti környezetben helyezkedik el, melyhez nagy alapterületű, parkosított, többféle mozgásos tevékenység végzésére alkalmas.

Az óvoda épülete az elmúlt évek során különböző forrásokból részben megújult. Tetőcsere, nyílászárók cseréje, akadálymentesítés, a gyermekmosdó felújítása megtörtént. Szükség lenne még a fűtés korszerűsítésére, az épület szigetelésére, külső pucolására, a felnőtt mosdó felújítására.

A tárgyi feltételek jók. Pályázati forrásokból lecserélődött a csoportszoba bútorzata, valamint bővült a játékkellőanyagunk. Lehetőségünk van tehát a gyermekek differenciált, koruknak, illetve egyéni képességeiknek megfelelő játékba ágyazott fejlesztésére.

A „másik csoportszobát” használjuk ebédlőnek és tornateremnek. A hozzá tartozó „öltözőt” rendeztük fejlesztő szobának. Itt tart heti rendszerességgel fejlesztő foglalkozásokat a logopédus és a fejlesztő pedagógus. Ez a szoba még igényel némi korszerűsítést, szépítést.

Az udvari játékaink folyamatos karbantartásra szorulnak, illetve minősítésre várnak a törvényi előírásoknak megfelelően. Az udvarunk nagy alapterületű, mely kiválóan alkalmas a mozgásra, sportolásra. Mivel a gyermekek szeretnek focizni, ezért szükség lenne egy kis focipálya kialakítására az épület mögötti füves területen.

Egy nagy terasszal is rendelkezünk, amelyet a csoportszobából kikerült bútorokkal (szőnyeg, konyhabútor, asztalok, székek, padok, kanapé, fotelek) rendeztünk be, mely lehetőséget biztosít arra, hogy a kint is tudjuk folytatni a benti tevékenységeket.

Itt előtérbe kerülnek a szerepjátékok, szituációs játékok, szabályjátékok (főleg a társasok).

4.3 Az óvodai élet megszervezése

Óvodánk 1 vegyes életkori összetételű gyermekcsoporttal működik.

A vegyes csoportunkban a gyermekek eloszlási aránya nagyjából azonos, így az azonos korcsoportú gyermekek könnyen be tudnak illeszkedni társaik közé. Jellemző a gyermekekre, hogy kisebb társaikat segítik, támogatják, irányítgatják. A szocializációs folyamat így teljesen ki tud bontakozni, alakítva ezzel gyermekeink fejlődését.

A vegyes életkori összetételű csoportban a tanulási folyamatokban is „húzóerőt” jelent a nagyobb gyermekek jelenléte.

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, a napi teendők közötti eligazodáshoz elengedhetetlen a napirend és a hetirend.

A hetirend:

- a hetirend tartalmazza a megfelelő időtartamú, differenciált tevékenységeket, a csoportos foglalkozásokat (5-35 perces)

A napirend:

- kialakításánál fontos szempont, hogy az azonos időpontban visszatérő tevékenységek érzelmi biztonságot adnak a gyermeknek, segítenek eligazodni, tájékozódni a napi tevékenységekben (étkezések, játék, pihenés)
- lehetővé teszi a gyermekek igényeit, egyéni szükségleteit figyelembevevő folyamatosságot (pl.: folyamatos tízórai, az egyéni szükséglethez igazodó alvásigény, biológiai szükségletek kielégítése, stb.)

Óvodánkban a kialakult napirendünk:

Időkeretek	Tevékenység
07:00-10:00	<ul style="list-style-type: none">➤ Gyülekezés➤ Szabad játék➤ Folyamatos tízórai➤ Kezdeményezések, különféle tevékenységek
10:00-10:10	<ul style="list-style-type: none">➤ Mindennapos testnevelés
10:10-11:50	<ul style="list-style-type: none">➤ Szabad játék➤ Szabadon választott tevékenység➤ Egyéni fejlesztések➤ Levegőzés

11:50-12:30	<ul style="list-style-type: none">➤ Mosdó használat➤ Ebéd
12:30-12:45	<ul style="list-style-type: none">➤ Mosdó használat➤ Fogmosás➤ Előkészületek a délutáni pihenéshez
12:45-15:00	<ul style="list-style-type: none">➤ Délutáni pihenés, ébredés➤ Öltözés➤ Mosakodás
15:00-16:00	<ul style="list-style-type: none">➤ Uzsonnázás➤ Játék hazamenetelig

4.4 Az óvodai élet tevékenység formái

4.4.1 A játék

Óvodáskorban a gyermek tevékenységformái a játék, a tanulás és a munka. A játékból alakulnak ki, és fokozatosan különülnek el, de játékos jellegük az óvodáskorban végig megmarad.

A játék szabad cselekvések sorozata, spontán tevékenység. Lelki felszabadultság jellemzi. Valóságyszerű, de nem valóságos.

A játék a gyermek legfőbb, legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, a szocializáció színtere. A gyermek fejlődése a játékban a legintenzívebb. Az utánnás, a tevékenységi vágy, az önállósulás, az értelmi, a motoros, a kommunikációs képességek, az érzelmi, akarat tulajdonságok, a szociális magatartás a játékban – a gyermekeknek szabadon választott önkéntes tevékenységében – integráltan fejlődik.

A játék a gyermek önmegvalósítása, érzelmeinek, vágyainak, lelkiállapotának önkifejezése, fejlettségének legjobb mutatója. A játék a valóság szubjektív tükröződése, a szimbólumképzés csodálatos világa.

Az óvónő a gyermek lelkiállapotába, problémájába beleélve magát a gyermek érzelmeit szóban megfogalmazza, megérti őt, segíti ezáltal a saját megoldás keresésében, megtalálásában, a feszültségek levezetésében, a feldolgozásban. Minden helyzetben kimutatja és megfogalmazza az óvónő a saját érzelmeit is. A módszer alkalmazására játéktevékenység során fokozottan nyílik lehetőség, de az a jó, ha minden tevékenységnél lehetőség szerint alkalmazzuk.

Feladataink:

- A szabad játék folyamatosságának, helyének, idejének megteremtése

- Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, a különböző játékformákhoz tartozó **feltételek** (élmény, hely, idő eszköz, amit a gyermekek is készítenek) **biztosítása**, amellel elengedhetetlen a **nyugodt légkör** megteremtése (magatartási formák, szabályok). A gyermekeknek helyzetekhez kell igazítaniuk viselkedésüket, ami az alkalmazkodás magasabb formája. A párhuzamosan zajló tevékenységek közül a játék az alaptevékenység. A tanulás szervezése, a tanulás maga nem zavarhatja az elmélyülten játszókat, de a játszó sem zavarhatja a nyugodt tanulást. Minden gyermek azt a tevékenységet végzi, melyet önmaga választott.
- Az együttjátás nagy jelentőségű, mivel az óvónő magatartása, viselkedése, kommunikációs reagálása a gyermekek megnyilvánulására, egész személyisége modell a gyermekek számára. Az óvodapedagógus nem kívülálló külső, hanem a játékélménybe beépülő belső modell, ami segíti a mintával azonosulást. Az óvónő tudatos jelenléte, feltételteremtő tevékenysége segíti a gyermeki játék kibontakozását, nem korlátozza a téma és eszközválasztást. Igény szerinti együttjátása pedig arra, hogy az óvónő „belülről” segítse a gyermekek saját elképzeléseinek megvalósítását, megértse a gyermekek viselkedését, megtalálja a mélyen rejtőző okokat, segítsen a feszültségek önmegoldó levezetésében. Az irányítás nem lehet, nem válhat állandó fegyelmzéssé, a gyermekek zaklatásává. A túlírányított csoport kevesebb viselkedési próbálkozásra kap lehetőséget, csökken a szereptanulási esély, a gyermek önállósága.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Megtanulnak szabályokhoz alkalmazkodni, azokat önállóan betartani. Alkalmazkodjanak az együttjátás során egymás igényeihez.
- Rendelkezzenek konfliktuskezelési technikákkal. Fogadják el az óvónő és egymás segítségét, ha szükséges, ha a szerep úgy kívánja az alá- és fölérendeltségi viszonyt is.
- Hosszan, kitartóan, elmélyülten játszanak csoportosan és egyénileg is.
- Életkori sajátosságuknak, egyéni fejlettségüknek megfelelő játékokat kezdeményeznek, és játszanak (gyakorló-, szerep-, építő-, konstrukciós-, szabályjátékok, barkácsolás).
- Jelenjen meg személyiségükben az óvónő viselkedésmintája, kommunikációja, mint követő modell.

4.4.2 Verselés, mesélés

A mese az óvodai élet állandóan zajos, nyüzsgő közegében a csend szigete.

A 3-7 éves kor a szavakkal való játéknak a kora. Mindennapos mondókák, dúdoló, versek, ritmusukkal, a mozdulatokkal érzelmi biztonságot és élményeket adnak gyermeknek.

Mesét vagy verset – egy hétig ugyanazt – a hét minden napján hallanak a gyermekek, megközelítőleg azonos időben. Az éves anyag választásánál a magyar népmesét és népi

mondókákat, használjuk föl leginkább, de van benne helye a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek is. Fontos a mesék, versek helyes aránya, ne kerüljön egyik sem túlsúlyba.

A mese tartalma, folyamatossága, képi ereje fogva tartja a gyermeki képzeletet. Fontos ezért: szöveghűen, szemléltető eszköz nélkül meséljenek az óvónők, hogy a televízióhoz szokott gyermekek képesek legyenek a belső képalakításra.

A mesevárás hangulatát a mesesarok függönyének elhúzása és a gyertyagyújtás teremti meg. A mesélés a kommunikációs képességfejlesztés legfontosabb eszköze. A mesén való részvétel a gyermekek számára mindig önkéntes. Ők döntenek el, mikor akarják csak játék közben távolról hallgatni a mesét, és mikor akarnak közvetlenül részesei lenni.

A mesélés játékidőn belül történik. Fontos az elhelyezkedés mesehallgatáskor. Az óvónő és a gyermekek közötti kapcsolat akkor teljes, ha végig szemben ülnek egymással, az óvónő tartja a gyermekekkel a szemkontaktust. A gyermekek ilyen elhelyezése biztosítja a pontosabb megértést, láthatóvá teszi a mese, vers érzelmi töltésének mimikai megjelenését az óvónő arcán, és a tiszta hangképzést, helyes artikulálást. Az óvónő számára a gyermek arcán tükröződő érzelem, jelzéssel szolgál a mese, vers hatásáról.

Az óvónő előadásmódjára a helyes hangképzés, hangsúlyozás, hanglejtés, hangszín, beszédtempó megválasztása, szabályos mondszerkesztés, mondatfűzés, a nyelvhelyességi szabályok betartása legyen jellemző.

A mindennapi mesék hatására nő a gyermekek bábozó, dramatizáló kedve, melyet fokoz az óvónő bábjátéka is. Ez azért jó, mert a szorongásos, visszahúzódo gyermekek is megfelelnek gátlásaikról, felszabadultan merülnek el a bábozásban. A mese csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Szeretik a mesét, verset, szívesen hallgatják.
- Szeretik a könyveket, szívesen nézegetik.
- Szívesen báboznak.
- Ismernek 15-20 verset, mesét, képesek az önálló mese, vers mondására, visszaadására (népmesék, műmesék), az önkifejezés (gesztus, mimika, hangsúly, hanglejtés) eszközeivel.
- Képesek történetek kitalálására (kreativitás).

4.4.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az ének, a zene fontos szerepet tölt be életünkben. A gyermekek az anyanyelvhez hasonlóan élik meg a zenét, mint az érzelmek kifejezőjét.

Fontos szerepe van a dalos játékoknak is a gyermek személyiségfejlődésében, ahol a dallam, a ritmus globális élményt nyújt.

A zene fogékonnyá tesz a „szép” befogadására, ösztönöz a „szép” létrehozására. Átala kifejezhetjük és közvetíthetjük érzelmeinket.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

A programban az ének-zenének nincs meghatározott időpontja és napja. Így a hét minden napján, játékidőn belül a mesét követheti az ének, ami egy másfajta játéklehetőség a gyermek számára. Mivel a részvétel önkéntes, ezért fontos, hogy a hét bármely napján legyen lehetőségük a gyermekeknek az énekes játékokra. A zenei anyag témájában kapcsolódjon az adott epochához. A zenei anyag zömét a népi mondókák a dalos játékok adják, hiszen a népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Az ének-zene kötetlen tanulás során sor kerülhet az új dal megtanulására, dalos játékok ismételésére, a zenei képesség fejlesztésre, a zenehallgatásra.

Nem tartunk hagyományosan vett foglalkozást, naponta annyi időt lehet szánni az éneklésre, és annyi feladatot gyakorolnak, amennyit a gyermekek érdeklődése lehetővé tesz. A fontos az, hogy az adott hétre tervezett feladatok a hét folyamán megvalósuljanak.

A különböző zenei képességek fejlesztésével kapcsolatos feladatok fokozatosan egymásra épülnek, pl.: egyenletes lüktetés:

- felnőtt játéka ölbéli gyermekkel (lovagoltatás, höcögtetés),
- karral, kézzel végzett egyenletes mozgás, játékos mozdulat (combütögetés, kalapálás),
- egyenletes törzsmozgás,
- egyenletes lüktetés kifejezése tapssal, stb.

Egy-egy körülhatárolt feladatcsoportot akár két-három héten keresztül is lehet gyakorolni. A csoport életkori összetétele és a gyermekek egyéni fejlettsége határozza meg, a képességfejlesztés fokozataiból történő személyre szóló választás. A zenei hallás- és

ritmusérzék fejlesztés feladatait úgy tervezzük, hogy mindig pontosan tükrözze, kit, milyen területen kell fejleszteni, honnan és hová szeretnénk eljuttatni. A képességfejlesztés fokozatait általában addig gyakoroljuk, játszunk, amíg a gyermek tökéletesen nem tudja azt, ami tőle elvárható.

Csak utána lépünk tovább a következő szintre és időnként vissza is térünk, időt hagyva az érési folyamatra.

Az egyenletes lüktetés érzékeltetése, gyakorlása, kifejezése különböző formában, minden hétre tervezendő feladat, mert ez a zenei fejlettség alapja. A dalok, mondókák a feladatok megvalósításának eszközei. A csoportszobában állandó, megszokott helye legyen az énekzenének, amely megfelelő nagyságú a dalos játékok számára. Lehetőséget teremtünk a spontán zenélésre, éneklésre, táncra, mozgásra, az improvizációs képesség fejlődésére. A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

Minden gyermeknek adott a lehetőség arra, hogy önmaga képességei alapján megtalálja a fejlesztő megoldásokat.

A dalanyagok, a játékok kiválasztásakor egyaránt szem előtt tartjuk a lassabban és a gyorsabban fejlődő gyermekek igényeit is.

A program előnye, hogy az óvónő kiemelt figyelemmel kíséri az egyes gyermekek zenei fejlődését. A gyengébb képességű vagy a gátlásosabb gyermek nem kerül perifériára, nem reked meg a fejlődés egy szintjén, hanem lehetőséget kap a kibontakozásra. A zene, a dal élményt, sikert ad számára. Ez ösztönzi őt, miközben megszereti az éneklést, és nyitottá válik a zene felé. A zene az önkifejezés eszközévé válik azáltal, hogy ki tudja fejezni saját érzéseit, jókedvét, szomorúságát, örömét a dal, a zene, a hangok által.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek:

Szívesen és örömmel vesz részt mondókás, énekes játékokban.

- Kialakul zenei anyanyelve: a mondókák és dalok kb. felét csoportosan és egyénileg is biztosan, jó hangmagasságban, érthető szövegmondással, tagoltan, a magyar beszéd ritmusának, hanglejtésének, illetve a dal karakterének megfelelően, tisztán tudja játék közben mondani, illetve énekelni.
- Ismer kb. 10-15 mondókát, 20-25 különböző hangkészletű és hosszúságú népi gyermekdalt, néhány alkalmi dalt, mūdalt.

- Képes mondókákat, dalokat – pedagógusi segítséggel – magasabb és mélyebb kezdőhanggal, különböző tempókban és eltérő hangerővel is megszólaltatni, a jellegzetes dallamfordulatok irányát kézmozgással kifejezni.
- Tudja az egyszerű szerkezetű és ritmusú mondókák, illetve dalok megszólaltatásához az egyenletes lüktetést, a motívumhangsúlyokat és a ritmust különböző mozgásformákkal, pl.: játékos utánzó mozgással, tapssal, járással kifejezni, hangoztatni.
- Fel tudja ismerni a tanult dalokat dúdolásról, hangszerjátékról, jellegzetes részleteiről.
- türelemmel, érdeklődéssel végighallgatni a dalokat,
- Kialakul a zenei kultúránkhöz való pozitív viszony.

4.4.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka az önmegvalósítás, önkifejezés eszköze. A gyermek ízlésének, alkotó-, befogadó képességének, fantáziájának, kreativitásának kibontakoztatását, az esztétikai nevelést szolgálja. A gyermeki alkotások a belső képek gazdagítására épülnek, melyeket a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel való ismerkedés, és az esztétikus környezet segítenek elő. Az ábrázoló tevékenység során a gyermekeknek hetente új, vagy más technikákat mutattunk be, tanítunk. Legtöbbször önálló elgondolás alapján dolgozhatnak, a témavezérlés alkalmához (ajándékkészítés) kötődik.

A gyermekek alkotókedvét nem szorítjuk időkeretbe. Az óvodapedagógus feladata, hogy ábrázoló tevékenységre az egész nap folyamán biztosítson helyet és lehetőséget. A hét minden napja szükséges ahhoz, hogy a gyermek a tevékenység gazdagságáért, sokszínűségéért, önmaga belső látásmódja kifejezéséért vegyen részt az ábrázolásban. A tevékenységet egyszerre 6-8 gyermek választhatja, a létszám a technikától is függ. Így valósítható meg, hogy a résztvevő gyermekek személyre szóló segítséget kapjanak, az óvónő követni tudja szín-, formaviláguk, technikai ismeretük, eszközhasználatuk fejlődését.

Fontos, hogy a gyermekek nap mint nap lássák, tapasztalják, megismerjék az általuk használt anyagok sokszínű tulajdonságát, variálhatóságát. Dolgozzanak gyakran természetes anyagokkal, ismerkedjenek meg az agyag formálhatóságával, nyomathagyásos technikával, festéssel, tépéssel, vágással, ragasztással, hajtogatással, bábkészítéssel, szappan-, viaszkarccal, stb. technikákkal. A festés, agyagozás állandó lehetőség legyen a gyermekek

számára. Agyagozás során jó minőségű agyagot biztosítunk. A jól formálható agyagot a gyermekek lapítják, sodorják, gömbölyítik, így érzékelik annak változtathatóságát.

Egy tömbből alakítható formákkal ismertetjük meg őket először.

Ez a módszer azért olyan fontos ujjgyakorlat, mert az illesztés, ragasztás nehéz, hiszen ha az agyag nem azonos szárazsági fokú, vagy nem lett eléggé összedolgozva, a két darab esetleg már száradáskor szétválak, így kárba vész a munkánk.

Kirándulás, séta közben lehet gyűjteni különböző anyagokat, amivel gazdagíthatják munkájukat, pl.: vadgesztenye, levél, dió, makk.

A festés asztalon, földön és festőállványon is lehetséges. A csöpögtetés, vonalvezetés jó alkalmat ad a színek varázsának megismerésére. Nagy élmény, amikor a gyermek azt ismeri fel, hogy új színeket hoz létre, hogy keze mozdulatával összefutnak, mélyülnek vagy derülnek a színek. Festhet, ragaszthat, tépkedhet vagy ollóval vágthat, stb. a gyermek, ha kedvet érez hozzá. Mindig olyan technikával dolgozhat, amivel sikerélményhez jut, amivel ki tudja fejezni önmagát, ami újabb és újabb ábrázoló tevékenységre ösztönzi. Több napos munkában is szívesen dolgoznak együtt (például makett-készítés).

Sok élmény felszínre hozása papíron, agyagban való megjelenítése valósul meg nap mint nap olyan technikával és akkor, amikor a gyermek igazán kedvet érez hozzá.

Cél, hogy **úgy ábrázolja a gyermek a világot, ahogyan ő látja, és nem, ahogy mi mondjuk neki.** A saját tapasztalatra, élményekre támaszkodva dolgoznak a gyermekek, bár ebben a korban az utánzásos tanulás is jelentős. Az ábrázoló tevékenységben való részvétel az óvónő mindennapos feladata. Együttműködik a gyermekekkel ezekben a tevékenységekben. Munkájával ösztönzi a technikához illeszkedő témaválasztást, beszélgetéssel segíti az élmények szubjektív megjelenését az ábrázolásban. Ő is készíti a saját szövegét, bábját, festményét vagy agyagfiguráját. Szemlélteti a technikai eljárásokat, 5-6, maximum 8 gyermekkel mutatja be, így az esetleges hiányosságok hamar orvosolhatók. A félénk, visszahúzódóbb gyermeket nagyon könnyű elriasztani, ha pont a csírájában lévő megnyilvánulásait törjük ketté a felnőtt vagy a társak negatív ítéletével.

A gyermekek szabad látásmódját ne korlátozzuk földhözragadt tételekkel, mert akkor ötletgazdag, alkotni vágyó emberekké nőnek.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Szeretnek ábrázolni, ismerik a technikákat. Több technikával is ki tudják fejezni önmagukat, képesek megjeleníteni az ábrázolás eszközeivel gondolataikat az elképzelt képeket.

- A mesék, versek, tevékenységek, élmények, megjelennek munkáikban. Ábrázolásukat gazdag témaválasztás, színhasználat, forma, arányismeret, biztos technikai tudás, eszközekezelés jellemzi.
- Sokat és szívesen gyurmáznak, formaábrázolásuk változatos, a megkülönböztető jegyek felfedezhetők. Emberábrázolásuk egyre differenciáltabb, egyre több testrészt jelenítenek meg, esetenként a mozgás is felfedezhető.
- Szeretnek együtt dolgozni a többiekkel, közös kép, makett, terepasztal, stb. elkészítése során.
- A használt eszközöket elrakják, a munka befejezése után helyre állítják a környezet rendjét.

4.4.5 Mozgás

A mozgás célja:

- ❖ a szervezet megóvása, gondozása, egészséges fejlődése,
- ❖ testi képességek kibontakoztatása

A testi nevelés színterei:

1. mozgásos szabadjátékok
2. mindennapos testnevelés
3. kötelező, szervezett testnevelés tevékenység
4. egyéb egészségfejlesztő testmozgás

1. Mozgásos szabadjáték

Szabad levegőn, önként választott mozgásos tevékenység (focizás, labdázás, mászókázás, mozgásfejlesztő eszközök használata, szánkózás, biciklizés, rollerezés, stb.)

2. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés az időjárás függvényében az udvaron vagy a csoportszobában.

3. Kötelező, szervezett testnevelés foglalkozás

Az epochális tanulási rendszerhez igazodva ciklusos bontásban tervezzük. Minden ciklusban megjelöljük azokat a képességeket, amelyeket fejleszteni akarunk. Ezután a fejlesztendő képességhez hozzárendeljük a testnevelés mozgásanyagát, mellyel a fejlődést kívánjuk elérni.

Hetente 2 kötelező foglalkozást tartunk.

A csoport minden tagja egyszerre tornázik, de a gyakoroltatás egyéni fejlettség szerint történik. Minden gyermektől annak a gyakorlatnak a pontos végrehajtását várjuk el, ami fejlettségének megfelelő.

Kiscsoportban az a feladat, hogy megszerettségük a tornázást. Értjük el, hogy minden gyermek fogadja el a testnevelés foglalkozásokon a kötelező részvételt.

Középső- és nagycsoportban a terhelés fokozatos növelését és a gyakorlatok pontos, fegyelmezett, kitartó végeztetésére törekedünk.

4. Egyéb egészségfejlesztő testmozgás

- Zenés torna, mozgás,
- váltóverseny,
- labdajátékok,
- játszótéri játék,
- séták, kirándulások, stb.

Az óvónő feladata még, hogy:

- a gyermekek megszeressék a mozgást,
- a különböző fejlettségű gyermekek megfelelő szintű irányítást kapjanak az egész foglalkozás alatt,
- értékelése egyénre szabott és ösztönző legyen,
- az együttornázás pozitív hatásait tudatosan használja (egymásra figyelés),
- a preventív mozgásanyagot változatosan építse be a foglalkozások és a mindennapi testnevelés anyagába,

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek szeretnek tornázni, élvezik és örülnek a mozgásnak.
- Mozgásuk összerendezetté válik.
- A gyakorlatokat pontosan végzik, bátran és fegyelmezetten használják a tornaszereket.
- Szívesen játszanak, a szabályokat önálló játék alatt is betartják.
- Erőfeszítéseket tesznek a közös vagy egyéni győzelemért.
- Egymásra vigyáznak, tudnak a kisebbekhez is alkalmazkodni, példát mutatni.

4.4.6A külső világ tevékeny megismerése

Ez a feladat tartalmi szempontból kettő elválaszthatatlan tapasztalati kört foglal magába.

1. A tárgyi, természeti környezettel, a jelenségekkel, folyamatokkal, anyagokkal kapcsolatos tapasztalatokról, társadalmi környezet történéseinek észleléséről.
2. A környezetben, a tevékenységekben, az élethelyzetekben szereshető matematikai tapasztalatokat integrálja.

4.4.6.1 Környezet megismerése, környezet tudatos magatartás megalapozása, illem

A természeti, társadalmi környezet az ismeretek széleskörű tárháza. Bármely jelenség, folyamat sokféle információt hordoz, amelyet a felfedező, kereső probléma érzékeny gyermek több oldalról, aspektusból megtapasztalhat.

Alapelv, hogy tervezetten csak olyan témakörökkel lehet foglalkozni, melyek helyszínen, természetes környezetben feldolgozhatók, megmutathatók a gyermekeknek.

A témaköröknél – az epochák és a feldolgozásra szánt idő tervezésénél – melyek a környezetismeret keretét adják, figyelembe vesszük:

- a települést, azon belül az óvoda szűkebb és tágabb környezetét, helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét,
- a település természeti környezetét, jellemzőit, állat- és növényvilágát,
- a közlekedést,
- az utazási lehetőségeket, mert az utazások során gyakorolják a biztonságos közlekedést, megfigyelik a járműveket, megismerkednek társadalmi környezetükkel, megtanulnak tájékozódni, eligazodni a világban.

A gyermekeknek meg kell tanulniuk

- a szemetet a tárolókba, tartókba tegye,
- óvja, gondozza a virágokat, növényeket,
- figyelje meg, védje a bogarakat, állatokat,
- hogy a természetet az ember óvja, mert az életünk része, de tönkre is tehetjük, ha nem vigyázunk rá

A munka az évszakokhoz kötődik, tevékenységen keresztül történő tapasztalatgyűjtést, és a munkára nevelést szolgálja. A gyermekek gondozzák a fűvet, virágokat ültetnek, locsolnak, télen havat sepernek, stb.

A környezeti neveléshez kapcsolódó természetes élethelyzetekben tanítsuk meg a gyermekeket a helyes viselkedésre, minden olyan dologra, ami a világban történő eligazodásukat, helytállásukat megkönnyíti, például viselkedés járműveken, udvariassági szabályok, segítségkérés felnőttől, stb.

A környezet megismeréséhez a tapasztalatokat a gyermekek a helyszínen, természetes környezetben szerzik.

A beszélgetés kiemelt módszer. A sok beszédhelyzet növeli a beszédkedvet. Nagyon fontos, hogy a gyermekek megfigyeléseiket, tapasztalataikat, tevékenységeik mozzanatait fogalmazzák meg szóban is. Beszélgessenek egymással, az óvónővel, idegen felnőtellel, gyermekkel, ha arra lehetőség nyílik.

Jó kérdések segítségével, de önállóan fogalmazzák meg élményeiket, máshol szerzett tapasztalatukat. Kérdezzenek, vitassák meg a felmerülő problémákat.

A célirányos megfigyelés, az elmélyülés, az egymásra épülő folyamatot képező tapasztalatgyűjtés biztosítja a szükséges ismeretek megszerzését.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Ismerik lakókörnyezetüket, jól el tudnak igazodni.
- Pozitív érzelmi kötődés a jellemző, észreveszik a természet szépségét, gyönyörködnek benne.
- Megismerkedett a helyi hagyományokkal, szokásokkal (néphagyományok, családi kultúra értékei).
- Vigyáz tárgyi kultúránk értékeire. Tiszteli népi kultúránk értékeit.
- Ismerik az évszakok jellemző jegyeit, egymásutániségét.
- Képesek egy, két vagy akár a négy évszak, jellemzők alapján történő „felépítésére”. Ismerik a testüket, az egészség, betegség fogalmát, a napszakokat, felismerik az időrendiséget.
- Ismerik a gyalogos közlekedés szabályait,
- Tudják a bolt, posta, gyógyszertár, iskola, mentők, tűzoltók, rendőrség, stb. funkcióját.
- Pozitív érzelmi viszony alakul bennük az állatok iránt.
- Ismerik és felismerik a jellemző jegyek alapján a természetes környezetben látott házi és vadállatokat.
- Szeretik és védik a természetet, óvják a növényeket, állatokat.
- Tudnak megfelelően viselkedni, képesek segítséget kérni, megszólítani felnőtteket, ha szükséges.
- Felismerik az oksági viszonyokat, összefüggéseket, észreveszik az azonosságokat, különbözőségeket, képes általánosításra, konkretizálásra, szempontok szerinti osztályozásra. Biztonsággal használják a témakörökhöz kapcsolódó fogalmakat (növény, virág, gyümölcs, zöldség, háziállat, baromfi, sínen közlekednek, stb.).
- Tapasztalataikat, tevékenységüket verbálisan is meg tudják fogalmazni.

4.4.6.2 Matematika jellegű tapasztalatszerzés

A matematika a környező világ azon tárgyainak tulajdonságaival történő ismerkedést szolgálja, melyekkel a gyermekek minden nap kapcsolatba kerülhetnek játékaik vagy más tevékenységük közben. Matematikai tanulással a cél, megteremteni annak lehetőségét, hogy tevékenységek, cselekvések során fejlődjenek képességeik, alakuljon ki bennük pozitív viszony a későbbi matematikához úgy, hogy közben többször megélhetik, átérezhetik a felfedezés, a rátalálás, felismerés, a tudás örömet, és alkalmazzák a mindennapi tevékenységekben.

A spontán helyzeteken kívül rendszeresen szervezni kell matematikai tanulást, ahol lehetőség van a hatékony és tudatos egyéni képességfejlesztésre. A gyermekek a feladataikat

matematikai játékokkal, játékos feladatokkal oldják meg. A játékok színesek, esztétikusak, a gyermekek szívesen dolgoznak velük.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Szeretik a matematikát, örömmel végzik a feladatokat.
- Tanuláshoz szükséges képességi alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.
- Sok gyakorlás után pontos tapasztalatokkal rendelkeznek környezetük tárgyairól, differenciálódtak az észlelési funkciók (látás, hallás, tapintás, téri tájékozódás) a szenzoros és motoros funkciók fokozatos összerendeződése megtörténik.
- Pontos az alaklátásuk (alak-háttér, alak, forma állandóság), formaészlelésük (forma, méret, felület, szín), egy és több tulajdonság alapján képesek halmazokat képezni, rendezni, rendszerezni.
- Helyesen ismerik fel az egész és rész összefüggéseit. Pontos testképük van, biztosan eligazodnak a térben (alatt, fölött, előtt, mögött, lent, fent, stb.), kialakult a lateritás.
- Felismerik a kiterjedéseket (kisebb, nagyobb, magas, alacsony, széles, keskeny, hosszú, rövid, ugyanolyan, stb.).
- Szeretnek számolni, tudnak mennyiségeket összehasonlítani (több, kevesebb, ugyanannyi), biztosan használják a relációs jeleket, ismerik a tő és sorszámokat, bontanak, pótolnak.
- Tapasztalataikat, tevékenységüket verbálisan is megfogalmazzák. Megoldásaikat megmagyarázzák, képesek kreatívan gondolkodni, problémamegoldó képességük újabb és újabb megoldást keresni, ellenőrizni saját eredményeiket.

4.4.7 Munka jellegű tevékenységek

A munka – bár a játékból gyökerezik – más indítékból, külső szükségességből motivált, felelősséggel jár, a végeredménye hasznos, szükséges, melyet a gyermekek tapasztalat útján fedeznek fel.

Olyan fontos akarati tulajdonságokat fejleszt, mint a kitartás, felelősségérzet, fegyelmezetttség, erőfeszítésre készlet, pozitívan és sokoldalúan hat a motoros képesség fejlődésére. A munkában a gyermekek sokszínű tapasztalatot szereznek a környezetről, az anyagok milyenségéről, az eszközök használatáról.

Fontos, hogy:

- a gyermekek tudják, mikor végeznek hasznos, eredményt létrehozó munkát,
- örömmel és szívesen végzett tevékenység legyen számukra a munka jellegű tevékenység,
- munkájukról kapjanak teljesítményükhöz, és saját fejlettségi szintjükhöz igazodó értékelést,
- tanulják meg a munkavégzés pontos menetét, mert itt a részmozzanatok nem lehet felcserélni,
- becsülik meg mások munkáját, értük a közös tevékenység alatt tudjanak alkalmazkodni egymáshoz, pozitív viszony alakuljon ki bennük a munkához,
- tapasztalják, hogy a munka rendszeresen ismétlődő tevékenység, újra és újra el kell végezni,
- a munka közösségformáló hatása érvényesüljön.

Munkafajták

- 1.) Önkiszolgáló munka
- 2.) A mindennapi élettel kapcsolatos munkák
- 3.) Heti munkanap
- 4.) Környezeti ciklushoz kapcsolódó munkák

1.) Önkiszolgáló munka

Az egészséges életmód kialakításánál tervezzük.

2.) A mindennapi élettel kapcsolatos munkák

Ide sorolunk minden olyan tevékenységet, melyek előre tervezhetően bekövetkeznek, vagy spontán élethelyzetek teremtik meg:

Például:

- játszóhely, ábrázoló asztal és környéke rendbetétele,
- morzsa, hulladék felseprése, kiömlött folyadék feltörlése,
- asztalok letörlése,
- játékok, könyvek, más eszközök javítása,
- megbízatások teljesítése (illedelmes viselkedés gyakorlása), stb.

3.) Heti munkanap

A gyermekek valódi eszközökkel dolgoznak – ismerik a balesetvédelmi és higiéniai szabályokat –, a munka eredményét ők maguk is látják, élvezik, hisz tiszta lesz a környezetük, a lemosott bútor, elfogyasztják az általuk készített finom süteményeket, melyet büszkén kínálnak. Átélik az eredményes, jól végzett munka örömét, sikerét.

4.) Környezeti ciklushoz kapcsolódó munkák

A ciklusokban megjelölt témákhoz kapcsolódó munkák elvégzése (pl.: falevelek gyűjtése, az udvar tisztítása, ünnepekhez kapcsolódóan a csoportszoba dekorálása, takarítása, stb...)

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Precízen végrehajtja a tisztálkodási teendőket, ápolószereit tisztán tartja.
- Az alapvető higiéniai szabályokat ismeri, felszólítás nélkül elvégzi a teendőket.
- Önállóan öltözködik, igénye a jól ápoltság, amire folyamatosan törekszik.
- A kulturált étkezés szabályait szokásként alkalmazza.
- Vigyáz a tisztaságra.
- Tudatában van a baleseti forrásoknak, ügyel önmaga testi épségére.

4.5 A fejlődés általános jellemzői óvodáskor végére

A gyermekek fejlődését genetikai adottságok, a környezet, a nevelés és az érés sajátos törvényszerűségei határozzák meg. Vannak általános, életkori fejlettségi mutatók, melyeknek a gyermek saját egyéni képességeinek fejlettsége szerint felel meg, egyes területeken kiemelkedőbb, máshol gyengébb.

A családi és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyermekek többsége eléri azt a fejlettséget, mely garantálja a sikeres iskolakezdést.

Az iskolai érettségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek egyformán fontosak és szükségesek az iskola megkezdéséhez.

Testi érettség

Megtörtént az első alakváltozás, megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Mozgása összerendezett (erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció, finommotorika). Ismeri és alkalmazza a higiéniai szabályokat, testi szükségleteinek kielégítését képes irányítani. Szeret mozogni, teherbírása, terhelhetősége fokozatosan nő.

Lelki érettség

Örömmel készül az iskolába, szeret és akar tanulni. Tele van kíváncsisággal, érdeklődéssel, megismerési vágygal. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Ismeri saját testrészeit, megerősödött a téri tájékozódása, saját testén is és a térben is felismeri a jobb és bal irányt, megfelelően használja a téri viszonyokat jelölő névutókat.

Megtörténik az észlelési funkciók, látás, hallás, tapintás, téri tájékozódás, és a motoros (mozgásos) rendszerek működésének összerendeződése, integrálódása. Szerepük meghatározó a tanulás eredményességében. Az alak, forma, méret (nagyság), szín felismerés azt jelenti, hogy képes a gyermek több szempont (pl.: szín, méret, forma, felület anyag) szerint csoportosítani, párosítani (dominó), felismeri a különbségeket, azonosságokat. Csak tapintással, vagy csak illat, vagy szóbeli jellemzés, csak hang, stb. alapján is felismeri környezete tárgyait. A részből felismeri, ki tudja rakni az egészet (kirakók), az egész látásakor felfedezi a hiányzó részeket.

Megjelenik a szándékos figyelem, a megtanulni akarás, azaz a szándékos bevésés és felidézés, az elemi fogalmi gondolkodás (tudja, mi tartozik a virágok, zöldségek, játékok, közlekedési eszközök, évszakok, gyermekek, emberek, állatok, vadállatok, stb. fogalmába).

Érthetően, folyamatosan, összefüggően beszél, gondolatait, érzelmeit, tevékenységeit szóban is meg tudja fogalmazni.

Képességeinek megfelelően rendelkezik tapasztalatokkal, ismeretekkel, melyeket természetes környezetben szerzett meg, így ezek valóságosak, reálisak.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, családjáról, a napszakokról, ismeri és alkalmazza az alapvető közlekedési szabályokat, ismeri a járműveket, az évszakokat, azok legjellemzőbb jegyeit, a környezetében látható virágokat, zöldségeket, gyümölcsöket, állatokat.

Tud tájékozódni szűkebb környezetében, ismeri az ott lévő intézmények, épületek (bolt, posta, könyvtár, orvos, stb.) funkcióját. Érzelmileg kötődik lakhelyéhez, szereti a természetet, meglátja annak szépségét, védi, óvja a növényeket, állatokat, környezete épségét. Rendelkezik mennyiségi ismeretekkel (több, kevesebb, ugyanannyi), számlál, felismeri a formákat (kör, háromszög, stb.), a kiterjedéseket (alacsony, széles, hosszú, stb.). Szereti a

problémahelyzeteket, új megoldásokat is keres, feladatvégzésben kitartó, sikerre törekszik. Gyakran ellenőrzi tevékenysége eredményességét, a felfedezett hibáit javítja.

Szociális érettség

Készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására. Képes kapcsolatok alakítására, együttműködésre felnőttekkel, gyermekekkel egyaránt. Elfogadja, ismeri és igyekszik betartani a szabályokat, fokozatosan alakul az alkalmazkodás és önértékelés helyes aránya. Tudja késleltetni igényei kielégítését, képes mások igényeihez alkalmazkodni.

Erősödik feladattudata, a tevékenységeket, ha elkezdi, nem hagyja abba, amíg el nem készül vele, a feladatokat megoldja, sikerre, eredményre törekszik. Egyre szembetűnőbben a kitartás, fegyelmezettség, önfegyelem, önállóság jellemzi. **A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és tanító elfogadására.**

5.AZ ÓVODA HAGYOMÁNYRENDSZERE

A naptári év aktuális ünnepeihez, eseményeihez kapcsolódó hagyományaink ápolása.

Célunk: hagyományaink megőrzése, tovább éltetése, az óvodáskorú gyermekekkel való megismertetése, megszerettetése.

5.1 Az óvodai élet hagyományos ünnepei

Célja:

A gyermek pozitív viszonyának fokozatos kialakítása a népi-, nemzeti értékeink iránt. A jeles napokkal a hétköznapiak színesebbé tehetők. Az ünnepekre való készülés, várakozás, közös eszköz kikészítés, érzelmi ráhangolódás, a szülővel átélt ünnepi pillanatok segítségével az örömforrás biztosítása, amely újabb motiváció a gyermekek számára.

Feladata:

- Az ünnepekre tartalmának, sajátos értékeinek, hagyományainak megőrzése a gyermek számára érthető módon.
- Esztétikai nevelés, ízlésformálás, kulturális anyanyelv megalapozása a sokszínű tevékenységekkel, a válogatott művészi alkotásokkal.

- Érzelmi nevelés az ünnepi ráhangolódás, az egymáshoz tartozás, az ünneplés, az átélt élmény segítségével.

Jeles napjaink:

- Állatok világnapja (október 9.)
 - állatok védelmére, szeretetére, gondozására nevelés
 - Séta, kirándulás alkalmával az állatok megfigyelése
 - Képek gyűjtése, albumok készítése
- Szüreti mulatság (október közepe)
 - népi eszközök megismerése, használata
 - népszokások, hagyományok felelevenítése
 - szőlőszemeztetés, préselés
 - gyermekjáték, néptánc
 - csoportszoba díszítése
- Advent (adventi hetek)
 - adventi koszorú készítése, minden pénteken gyertyagyújtás
 - adventi naptár, karácsonyfadíszek készítése
 - dekorációk, ajándékok készítése
- Mikulás (december 6.)
 - cipőpucolás
 - a Mikulás meglátogatja a gyermekeket, akik dallal és verssel köszöntik
 - ajándékok
- Karácsony, Fenyő ünnep
 - fenyőfa feldíszítése
 - ünnepi öltözék, ünnepi ebéd
 - feldíszített csoportszoba
 - verselés, éneklés
 - ajándékozás
- Farsang (február)
 - farsangi népszokások, fánk sütése
 - farsangi álarc, szemüveg készítése
 - Farsangi bál (jelmezes műsor, tombola, zsákbamaczka, tánc és sok játék)
- Húsvét (április)
 - tojásfestés
 - csoportszoba dekorálása
 - tavaszi hangulat keltése
 - locsolkodás, húsvéti népszokások
- Madarak és fák napja (május 10.)
 - madarak megfigyelése
 - képek válogatása
 - madárdal, madárfütty hallgatása
- Anyák napja (május eleje)
 - ajándékkészítés az édesanyáknak, nagymamáknak

- köszöntő versek, ünnepi műsor
- Gyermeknap (május vége)
 - családi kirándulás vagy
 - családi nap az óvodában (versenyjátékok, ügyességi játékok)
- Évzáró, ballagás (nevelési év zárása)
 - az egész évben tanult versekből, dalokból, játékokból ünnepi műsor
- Gyermekek név- és születésnapjának megünneplése (félévente)

5.2 Sajátos hagyományok

- „Jeles zöld napok” (Madarak és fák napja, Víz napja, Föld napja, Környezetvédelmi világnap)
- Családi napok
- Nyílt napok
- Egészségnap
- Jótékonyági bálók
- Játsszóházak

6.AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

6.1 Óvodánk belső kapcsolatrendszere

Nevelőtestületünk 2 főből áll. Közvetlen kapcsolatban vagyunk nap, mint nap. A csoportban együtt tevékenykedünk a gyermekek egészséges fejlődése érdekében, együttműködve az eredményes fejlesztéshez.

Szerencsés helyzetben vagyunk, hiszen a szoros napi munkakapcsolatban szinte azonnal meg tudjuk oldani a kialakult problémákat, tudunk megoldást keresni a zökkenőmentes óvodai élet kialakításához.

A programjainkat együtt szervezzük, mindenki kiveszi részét a szervezésből, lebonyolításból.

Szervezett megbeszéléseink:

- Nevelőtestületi értekezletek:
 - Nevelési évet nyitó értekezlet szeptemberben
 - Félévi nevelőtestületi értekezlet januárban
 - Nevelési évet záró értekezlet júniusban
- Munkatársi megbeszélések:
 - havonta 1 alkalommal, az előző hónapban elvégzett feladatok értékelése, az elkövetkező időszak aktuális feladatai.

6.2 Óvoda – család

Az óvodába kerülő gyermek számára a legnagyobb biztonságot az őt körülvevő szeretet és megértés, együttműködés jelenti. Ennek érdekében jó kapcsolatot igyekszünk kialakítani és ápolni a gyermekek szüleivel, már az óvodába lépés előtt (vonzó programokkal, családlátogatással). Hiszen az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja azt.

Tapasztalataink alapján a jó kapcsolat érdekében közelednünk kell a családokhoz. Lényeges a szülőkkel való kommunikáció, a szülők rendszeres tájékoztatása programjainkról, eseményeinkről, az ünnepeink nyitottá tételéről.

Közelítenünk kell a szülői ház és az óvoda szemléletét, hogy eredményesebben tudjuk fejleszteni a gyermekeket (egyéni fejlettségüknek, igényeiknek megfelelően).

A „Nyitott óvoda” lehetővé teszi a szülők betekintését óvodánk életébe, a szokásainkba, a gyermekek napi rendjébe, „tanulási folyamatába”.

Együttműködési alapelveink:

- Bizalommal teli, őszinte óvodai légkör,
- egyenrangú partnerkapcsolat,
- a másság tisztelete, elfogadása,
- a program megvalósításának segítése,
- folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás,
- pedagógiai etika betartása,
- problémák kezelése, megoldása.

A kapcsolattartás formái:

- családlátogatás az óvodába lépés előtt, illetve igény szerint,
- folyamatos beszoktatás,
- napi kapcsolattartás,
- Szülői értekezlet,
- Fogadóóra,
- szülők bevonása az óvodai nevelés folyamatába,
- Nyitott napok, ünnepek,
- Játzóházak, játékdélutánok,
- családi napok, sportvetélkedők,
- közös rendezvények.

6.3 Külső kapcsolatok

A külső kapcsolatok célja:

A Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda és a Pedagógiai Programunkban megtervezett kapcsolatrendszer segítse az intézmény működésének zavartalanságát, szakmaiságának fejlődését, pedagógiai módszerének gazdagítását.

- Szolgálja a környezetünk kulturális életének megismerését, értékeinek felfedezését, az ember alkotta tárgyi környezet tiszteletét, megbecsülését, védelmét.
- Járuljon hozzá a "nyitott óvoda" kiteljesedéséhez az óvodai nevelési programok megismeréséhez, az információ biztosításához.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek, **az óvodai élet alatt** (pedagógiai szakszolgálat intézményei, közművelődési intézmények) és **az óvodai élet után** (iskola) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező. A kapcsolatok megerősítésére Együttműködési megállapodásokat kötünk.

6.2.1 Az óvoda - iskola kapcsolata

Óvodánk és a településen lévő általános iskola között nagyon szoros a kapcsolat, és ezt a kapcsolatot folyamatosan ápoljuk. A zökkenőmentes óvoda-iskola átmenet érdekében közös programokat szervezünk: családi napok, nyílt napok, hagyományos ünnepek, játszóházak, játékdélutánok, könyvtári nap, óvodapedagógusok látogatása az iskolában (elsősök után követése), tanító néni látogatása az óvodában, Játékonysági bálók, Egészségnap.

A napi szintű kapcsolattartás lehetővé teszi egymás pedagógiai munkájának megismerését, az óvoda és az iskola szemléletmódjának közelítését, ezzel segítve az iskolába készülő gyermekek beilleszkedését.

6.2.2 Az óvoda és a fenntartó kapcsolata

A kölcsönös bizalom, segítőkészség, jó szándék jellemzi az óvoda és a Község Önkormányzata kapcsolatát, amely biztosítja a Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda zavartalan, jó színvonalon való működését, a fellépő problémák kezelését. Támogatja és segíti óvodai nevelőmunkánk megvalósítását.

6.2.3 Az óvoda és a Mátramindszent Roma Nemzetiségi Önkormányzat kapcsolata

Az óvodánkba járó roma nemzetiséghez tartozó gyermekek nevelése érdekében „együttműködési megállapodás” keretében igyekszünk jó kapcsolatot fenntartani a Mátramindszent Roma Nemzetiségi Önkormányzat tagjaival, akik egy-egy rendezvényen való jelenlétükkel, illetve támogatásukkal biztosítják az együttműködés sikerességét.

6.3 Az óvoda további kapcsolatai

Óvodánk a feladatok eredményes ellátása érdekében kapcsolatot tart számos szervezettel.

1. a gyermekek egészségügyi ellátásáról gondoskodó házi- illetve gyermekorvossal,
2. a gyermekvédelmi hatóságokkal,
3. a Bányterenye Kistérségi Szociális Központtal,
4. a Nógrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Pásztói Tagintézményével,
5. a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Fejlesztő Központtal,
6. a pedagógiai szakmai szolgáltatókkal és szakszolgálattal.

Az intézményekkel való együttműködés tartalmi feladatait az éves munkaterv és az Együttműködési megállapodások tartalmazzák.

7. HELYI ÓVODAI NEVELÉI PROGRAMUNK ÉRTÉKELÉSE

7.1 Óvodánk írásos dokumentumai

1. Pedagógiai program
2. Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda éves munkaterve
3. Gyermekvédelmi éves munkaterv
4. IPR cselekvési ütemterv
5. Nemzetiségi óvodai nevelés éves projektterve
6. Nevelési, tevékenységi programterv, Terepgyakorlat terv
7. Csoportnapló, tematikus tervek
8. Gyermekek egyéni fejlődési dokumentációi

7.2 Az óvodás gyermekek személyiségfejlődésének nyomon követése

Számunkra legfontosabb az óvodás gyermekek fejlődése, fejlettsége, illetve a fejlődés jellemzőinek ismerete az óvodás kor végére.

A gyermeki személyiségfejlődés aktuális állapotának megismerése fontos célunk és feladatunk. Ennek eredményeit figyelembe véve tervezzük meg a gyermek fejlesztési területeit, a módszereket, eszközöket.

7.2.1 A gyermek fejlődésének nyomon követésére alkalmazandó módszerek, eljárások

- A megismerés az egész nevelési folyamat szerves része.
- A gyermek személyisége tevékenység közben ismerhető meg.
- A különböző tevékenységek során fellépő viselkedés, a végzett teljesítménnyel elért eredmény kiváltotta érzelmek adják a legtöbb információt a gyermek aktuális állapotáról.
- Az eredményes nevelés érdekében törekednünk kell a gyermeki fejlődés nyomon követésére, a fejlődés elemzésére (nem támaszkodhatunk csupán a megérzéseinkre).

7.2.2 Méréses módszerek az óvodában

1. Neveltségi szint mérése:

- **Feltáró módszerek:** a gyermek fejlettségi szintjének megállapítására szolgáló legjobb módszer: a **megfigyelés**.
- **Kritériumai:** a gyermeket természetes közegében, tevékenység közben kell megfigyelni, fontos a folyamatosság.
Konkrétan meg kell határozni a megfigyelés tárgyát.
- **Vizsgálat:** jellemzője, hogy ennek kapcsán a gyermeket valamilyen módon megnyilatkoztatjuk
 - **Módszerei:**
 - ✚ interjú,
 - ✚ képes interjú,
 - ✚ beszélgetés,
 - ✚ nyitott mese,
 - ✚ felmérés,
 - ✚ szociometria.
 - **Kritériumai:**
 - ✚ nyugodt, szeretetteljes légkör,
 - ✚ rokonszenvi kapcsolatok,
 - ✚ bizalom,

 alkalmazkodás a gyermekhez.

2. Képességek mérése:

- Legelterjedtebb formája az **intelligencia- tesztek** alkalmazása. Elsősorban a Nevelési Tanácsadó, illetve a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságok munkatársai végzik. Az eredmény figyelembe vételével szakértői véleményben javaslatot tesznek a gyermek egyéni fejlesztésére a fejlesztőpedagógusok és gyógypedagógusok számára.
- Másik nagy csoport a **komplex iskolaérettségi teszt**. Ezekkel már az óvodában is találkozunk. A komplex iskolaérettségi vizsgálatra javaslatot teszünk a pedagógiai véleményünk alapján, amellyel (a szülővel egyeztetve) kérjük a gyermek vizsgálatát a Nevelési Tanácsadóban.
- A Mátramindszenti Kerekerdő Óvodában a gyermekek fejlődésének nyomon követésére a Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszert (DIFER) alkalmazzuk:
 - az elemi készségek méréséhez szükséges tesztrendszert,
 - valamint a fejlődési mutatót a fejlődés követéséhez.

A DIFER méréssel célunk az eredményes iskolakezdés segítése.

A mérést legelőször 4 éves korban végezzük el, majd nevelési évenként (nevelési év végén) megismételjük. Az ismételt mérések során csak azokat a feladatelemeket mérjük, amelyek korábban még nem működtek.

A felmérés eredményei alapján tervezzük meg a gyermekek **egyéni fejlesztését**, különös tekintettel a **HH és HHH gyermekekre**. Ezen kívül fontosnak tartjuk az iskolába ment gyermekeink **után követését az első osztály végéig**.

3. Tudásszint mérése: feladatlapokat és mérőlapokat alkalmazunk e terület mérésére.

Ezen kívül nagy figyelmet fordítunk az év közben született **gyermekmunkákra** is.

- ábrázolás (rajz, festés, mintázás),
- kézműves technikák,
- gyűjtőmunka, stb.

A pedagógiai értékelést tartalmazó írásos dokumentumok:

- fejlődési napló (a gyermek személyiségfejlődése)
- csoportnapló (a nevelési folyamat eredményessége)

7.3 A Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda ellenőrzési, értékelési rendszere:

Az óvoda egyszemélyi felelőse az óvodavezető, az ő feladata az intézmény belső ellenőrzése.

Az ellenőrzés kiterjed:

- Az óvoda tanügy igazgatási dokumentumainak vezetésére,
- Az óvoda gazdasági tevékenységére,
- A gyermekcsoportban nevelkedő gyermekek fejlődésének nyomon követésére, annak elemző értékelésére.

A pedagógiai ellenőrzés és értékelés célja: az óvodai nevelés gyakorlatának segítése és fejlesztése.

Feladata:

- A vezető az ellenőrzés funkciójának gyakorlásával tájékozódik arról, hogy milyen mértékben közelítették meg, illetve érték el a kitűzött célokat, mennyiben teljesítették feladataikat. Az ellenőrzés annak feltárására irányul, hogy milyen a viszony a valóság és az elérni kívánt állapot között, s az eltéréseknek milyen okai lehetnek.
- Az óvodavezetés egyént, tevékenységet és állapotot értékeli.

A pedagógiai ellenőrzés értékelés elvei:

1. A közösen meghatározott, elfogadott célok, feladatok és elvek megvalósításának elemzésére, értékelésére irányul.
2. Objektivitás, folyamatosság és tervszerűség jellemzi.
3. Az önálló munka tiszteletben tartását, a módszertani szabadságot biztosítja. Preventív, mert az eredmények, jelenségek, történések vizsgálata során feltárja a további hiba halmozódás elkerülésének, ismétlődésének lehetőségeit.
6. Kommunikatív és konzultatív megoldási javaslatokat, alternatívákat adó, jövőt orientáló.
7. Pozitív megerősítést adó, fejlesztő, innovatív irányú.
8. Fontos, hogy a feltárt hiányosságok elemzése, az intézményi önértékelésben meghatározott célok, feladatok az intézmény nevelőmunkájának színvonalát és a munkatársak szakmai fejlődését szolgálják.

8.ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai Program érvényességi ideje:

2016.július 1. – 2021. június 30.

A Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- az intézmény működési feltételeinek változása,
- a gyermekösszetétel változása,
- az intézmény szervezeti felépítésének változása,
- a program egyes fejezetein belüli egyes részterületek változása,
- törvényi előírások módosulása.

Döntés, előkészítés, érdekegyeztető fórumok közül a következők javaslatára kell összehívni a módosítással foglalkozó nevelőtestületet:

- Mátramindszent Község Önkormányzata,
- Szülői szervezet,
- Nevelőtestület.

Előírások a programmódosítás előterjesztésére:

- az óvoda vezetője írásbeli előterjesztést készít,
- a nevelőtestület elé terjeszti a módosító javaslatát és véleményezteti,
- a nevelőtestület dönt a módosítás elfogadásáról vagy elutasításáról.

MÁTRAMINDSZENTI KEREKERDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Legitimációs záradék:

A Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda Nevelőtestülete a 2016. június 24-én megtartott Nevelőtestületi értekezletén az 1/2016 (VI.24) határozatszámán, 100%-os arányban elfogadta a Pedagógiai Program módosításait.

Mátramindszent, 2016.06.24.

.....

Óvodavezető

Ph.

.....

Óvodapedagógus

A Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda Szülői Közössége 2016.június 27-én kelt 1/2016/SZMK iktatási számú jegyzőkönyve igazolja, hogy a szülők megismerték és véleményt nyilvánítottak a Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda Pedagógiai Programjáról.

Mátramindszent, 2016.06.27.

.....

Szülői szervezet vezetője

A Mátramindszent Nemzetiségi Roma Önkormányzat megismerte a Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda Pedagógiai Programját, és egyetértési jogával élt.

.....

Ph.

Az Önkormányzat képviselője

Mátramindszent, 2016.

ÓVODAVEZETŐI NYILATKOZAT

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKRDŐ ÓVODA

„EPOCHÁLIS PROGRAM”

A NYILATKOZATOT KÉSZÍTETTE:

OROSZ JÓZSEFNÉ

ÓVODAVEZETŐ

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalom

1. A pedagógiai program koherencia vizsgálata.....3
2. Összefoglaló.....12

1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM KOHERENCIA VIZSGÁLATA

Vizsgált dokumentum	Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda
Kelte:	2018. 09. 01.
Hatálybalépésének ideje:	2018. 09. 01.

Az óvoda neve, és Az óvodacíme	Mátramindszenti kerekerdő óvoda 3155. Mátramindszent, Rákóczi út 65.
1. Székhely, feladatellátási hely	Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda Óvodai csoportok száma: 1 Felvehető maximális létszám: 25 fő
OM azonosító:	202880
Óvodavezető neve:	Orosz Józsefné
E-mail:	kerekerdo55@freemail.hu ovoda@matramindszent.hu
Telefonszám:	32/366 190, 30/7293030

Az óvoda neve, címeÓvoda
1. Feladatellátási helyÓvoda..... Óvodai csoportok száma:..... Felvehető maximális létszám:.....fő

A Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda Pedagógiai Programját (PP) , jóváhagytam és a fenntartónak egyetértésre ezúton benyújtom.

FELHASZNÁLT JOGSZABÁLYOK

1.	<i>AZONOSÍTÓ</i>	<i>NÉV</i>
2.	<i>2011. CXc. tv.</i>	<i>a nemzeti köznevelésről</i>
3.	<i>20/2012 (VIII. 31.)</i>	<i>a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról</i>
4.	<i>363/2012. (XII.17.)</i>	<i>Korm. rendelet</i> <i>az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról</i> <i>A Kormány 137/2018 (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról</i>

1. Nktv. 3. § (5) – nak megfelelően a PP tartalmazza, hogy az óvodai nevelés nyelve a magyar.
2. Nktv. 5. § (1) a)- nak megfelelően a PP tartalmazza, hogy az az óvodai nevelés szakasza a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi.
3. Óvodai Alapprogram r. – nek megfelelően a vizsgált PP tartalmazza, hogy
 - a) az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul: az egyenlő hozzáférés biztosításával:
 - b) a gyermeket – mint fejlődőszemélyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
 - c) A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik

4. Nktv.62. § (1)-nak megfelelően a vizsgált PP 62. § (') tartalmazza, hogy a pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése.

Ezzel összefüggésben a PP tartalmazza, hogy a pedagógus kötelessége különösen, hogy:

- a) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárható, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.
- b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel.
- c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- d) elmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartására,
- e) egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
- f) a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka és balesetvédelmi előírások betartásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával
- g) a gyermekek és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- h) az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- i) részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- j) a Pedagógiai Programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- k) pontosan és aktívan vegyen részt a nevelőtestületi értekezletein, a fogadóórákon, az ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- l) határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- m) megőrizze a hivatali titkot,
- n) hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- o) a gyermek, érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKERDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

5. 20/2012. (VIII: 31.) EMMI r. 6. § (1)-nek megfelelően megállapítható, hogy a vizsgált PP az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült

-
6. 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 6. § (2)-nek megfelelően az óvodai pedagógiai programja tartalmazza.
- az óvoda helyi nevelési alapelveit, értékeit, célkitűzéseit,
 - azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét,
 - a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet,
 - a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet,
 - a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit,
 - az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket,
 - a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,
 - a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket,
7. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI r. 12. §-nak megfelelően az óvoda pedagógiai programja tartalmazza, hogy az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik, oly módon, hogy a teljes nyitva tartás ideje alatt a gyermekekkel minden csoportban óvodapedagógus foglalkozik, óvodapedagógusonként és csoportonként összesen napi két óra átfedési idővel.
8. 20/2012. (VIII.31) EMMI r. 13/A. § (1)-nek megfelelően az óvoda pedagógiai programja tartalmazza, hogy az óvoda pedagógiai programja tartalmazza, hogy az óvodai foglalkozásokat az óvoda helységeiben, illetve egyéb, a foglalkozás megtartására alkalmas helyen kell megszervezni. Az óvodán kívül akkor szervezhető foglalkozás, ha a gyermekek, intézményi felügyelete a külső helyszínen, továbbá az oda és visszajutás közben biztosított. A óvodán kívül szervezett foglalkozásról a szülőt előzetesen tájékoztatni kell.
9. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI r. 63 §-nak megfelelően az óvoda pedagógiai programja tartalmazza, hogy az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatja.
10. A vizsgált PP program koherens az Óvodai Alapprogrammal.
- Tartalmazza a napirend ajánlást.
 - Tartalmazza a hetirend ajánlást.
 - A PP megfelelően tükrözi, hogy kiemelt tevékenység a mással nem helyettesíthető játék.
 - Tartalmazza, hogy a vers és a mondókázás mindennapos tevékenység.

Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda OM azonosító: 202880

- Tartalmazza, *- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képe és konkrét formában, esetlegesen a **bábozás és dramatizálás eszközeivel** – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.
- Tartalmazza, hogy. -* Az óvodában a 3 -7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – **népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi** -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.
- Tartalmazza, hogy mindennapos tevékenység az ének, zene, énekes játék, gyermektánc.
- Tartalmazza, hogy a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka az egész nap folyamán biztosított tevékenység.
- Tartalmazza, hogy,*_A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, **szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal**, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. **Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.**
- Tartalmazza, hogy a mozgás spontán vagy szervezett formában mindennapos tevékenység.
- Tartalmazza, hogy a külső világ tevékeny megismertetése az óvodapedagógusok feladata spontán és szervezett formában.
- Tartalmazza, hogy a **gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.** Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a **közösséghez való tartozás élményét**, nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
- Tartalmazza a tanulás lehetséges formáit.
- Tartalmazza a fejlődés várható jellemzőit.

Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda OM azonosító: 202880

- Tartalmazza az óvodai ünnepeket.
- Tartalmazza az óvoda külső kapcsolatrendszerét, benne:
 - a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.**
- Tartalmazza az óvodapedagógus és a valamennyi alkalmazott együttműködését.
- Tartalmazza a családokkal való korszerű kapcsolattartási formákat.
- Tartalmazza migráns gyermekek integrációját.
- A PP-ben megjelölt személyi feltételek megfelelően biztosítják a program szakszerű megvalósítását.
- A PP tartalmazza, a program az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.
- A PP tartalmazza, hogy az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.
- Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.
- Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.)
- A PP tartalmazza **az óvodai nevelés általános feladatait, benne: Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:**
 - az egészséges életmód alakítása,

- az érzelmi, az erkölcsi és az **értéorientált** közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

➤ A PP tartalmazza az egészséges életmód alakítását, benne:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a **tisztálkodás az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás,** az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve, - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

➤ A PP tartalmazza az érzelmi, az erkölcsi és az **értéorientált** közösségi nevelést benne:

1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKERDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás és normarendszerének megalapozása.
 3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
 4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.
 5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- A PP tartalmazza az **anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítását, benne:**
1. A PP tartalmazza, hogy az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.
Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd – és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.
 2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érezkelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás -alkotóképesség – fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

- A PP tartalmazza, hogy a gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.
- A PP tartalmazza, hogy az óvodai nevelés csak jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai élet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.
- A PP tartalmazza, hogy az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás minta és modellkövetéses és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a **játékos**, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakori problémamegoldás.

MÁTRAMINDSZENTI KERÉKERDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A PP tartalmazza, hogy a gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

- A PP megfelelően tartalmazza, az SNS gyermekek ellátását. 32/2012 (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek Óvoda nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról.

- A PP megfelelően tartalmazza a nemzetiségi óvodai nevelés irányelve alapján a nemzetiségi neveléssel kapcsolatos feladatokat. 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról.

ÖSSZEFOGLALÓ

- A Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda Pedagógiai programja megfelel a hatályos jogszabályoknak.
- A Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda Pedagógiai program megvalósítása **a fenntartóra többletköltséget nem tartalmaz!**
- (vagy tartalmaz), miszerint:
 -
 -
 -

Mátramindszent, 2018. 09. 03.

Orosz Józsefné
óvodavezető

MÁTRAMINDSZENTI KEREKERDŐ ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A Mátramindszenti Kerekerdő Óvoda Pedagógiai Programjával egyetértek